

RUMUNIJOS VYKSTA DIDELI NERAMUMAI

NEPASITENKINIMO BANGA EINA PER VISĄ RUMUNIJĄ

Vargu Karolis pajėgs išlaikyti savo sostą

Vokiečiai, įsakydami rumunams atiduoti dalį Transilvanijos vengrams, prižadėjo garantuoti likusias rumunų valstybės sienas. Tam tikslui jie pareikalavo karo bazių aviacijai ir tankams. Rumunų vyriausybė sutiko šias bazes duoti vokiečiams.

Pačioje Rumunijoje pradėjo augti labai didelis nepasitenkinimas vokiečiais. Rumunų nacionalistai, sekdami fašistinę Hitlerio politiką, manė, Hitleris juos užtars ir apgins nuo vengrų. Tuo tarpu Vienoj padarytas nutarimas yra naudingas tikrai vengrams. Nacionalistai jaučiasi Hitlerio apgauti.

Nesuvaldomos rumunų minios įsiveržė į vokiečių konsulatą Brasov mieste ir ten sudaužė Hitlerio paveikslą. Kojomis sutrypė nacių vėliavą, atsakomųjų nacių lyderių paviešėjo ir daugelį viską vokiečių. Gatvė pasimaišusi nacių sportininkui Hehnlein, sugadino automobilį, nuplėšė nacių vėliavą ir patį Hehnlein smarkiai apkulė.

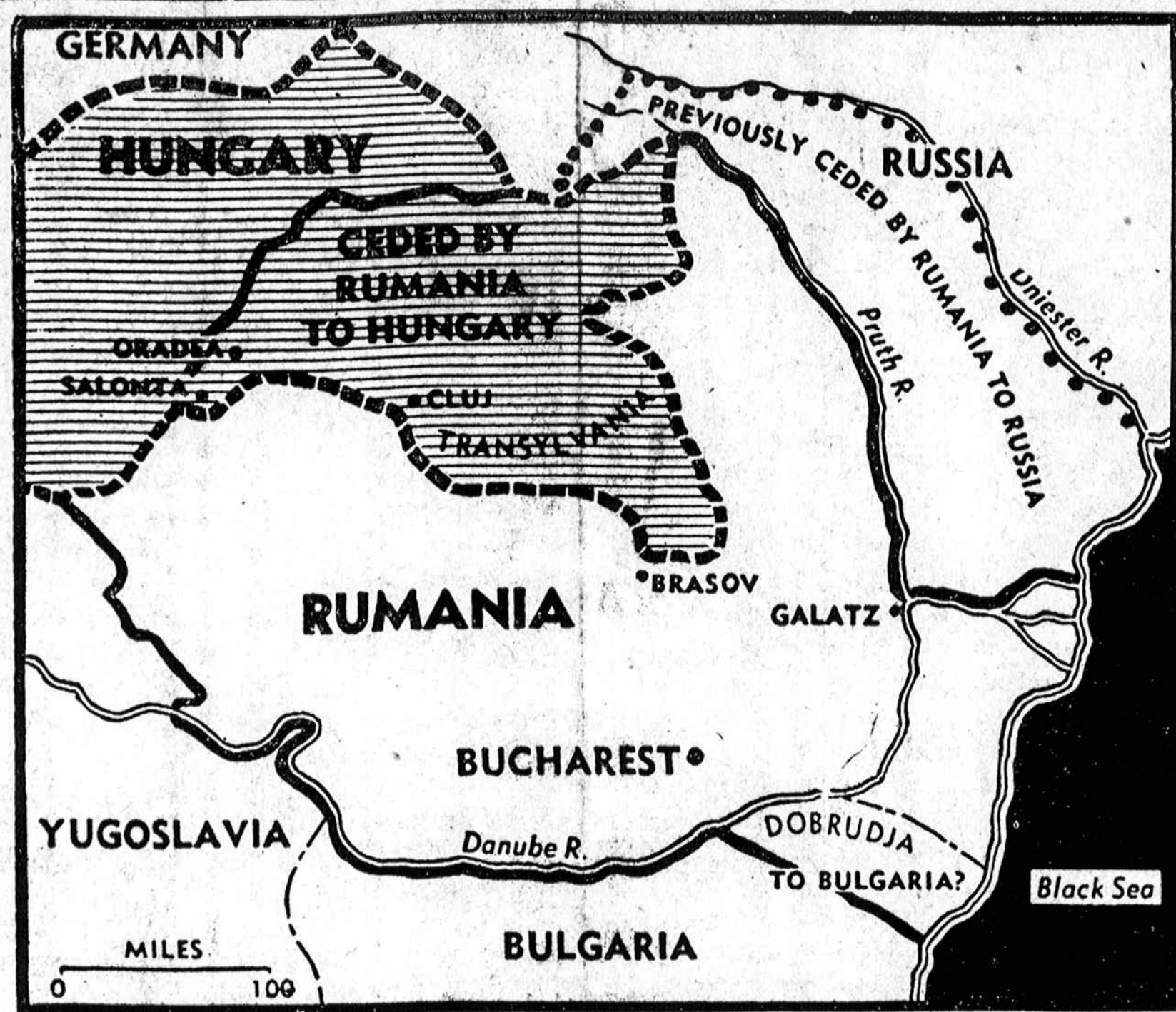
Transilvanijos sostinė Cluj panašaus likimo susilaukė italų konsulatas. Įsiveržusios minios sudaužė Mussolini paveikslus ir smarkiai apkulė konsulatą.

lato tarnautojus. Rumunų policija buvo bejėgė suvaldyti minias.

Rumunijos kariuomenė, vykdydama Vienos ultimatumą, pasitraukė iš Transilvanijos. Tuo tarpu ten susidarė stiprus kaimiečių ir miestelėnų būriai, kurie yra pasiryžę neįsileisti vengrų. Kai kurie kariuomenės viršininkai atsisakė trauktis ir žada gintis. Vengrai bus sutikti kulkomis, kai jie vyks užimti perleistos teritorijos.

Pačiame Bukareste vyksta didelis sumišimas. Minia reikalauja, kad atsistatytų karalius Karolis, kuris leido Rumuniją išdalyti. Viešose aikštėse sakomos kalbos, nukreiptos prieš karalių ir prieš vengrus. Rumunų policijai pavyko areštuoti keletą gatvės agitatorių. Pasirodo, kad dauguma jų yra buvę karaliaus ministrai. Bukaresto studentai dalyvavo demonstracijose ir reikalavo skelbti karą vengrams ir neatiduoti Transilvanijos.

Padėtis labai įtempta. Karaliaus vyriausybė jaučiasi bejėgė minios suvaldyti. Karalius bijo, kad neramumais nepasinaudotų vokiečiai su rusais ir neokupuotų likusią Rumunijos dalį.

Rumunija ir vėl priversta buvo užleisti Vengrijai apie pusę Transilvanijos. Jos teritorija dabar pusėtinai susitraukė.

Meksikoje atidarytas parlamentas

MEKSIKA, sostinė, rugs. 2 d. — Meksikos prezidentas Cardenas atidarė naują parlamentą sesiją, kurioje pasakė tam tikslui pritaikytą kalbą. Susirinkęs parlamentas oficialiai paskelbė busimuoju Meksikos prezidentu gen. Camacho, kuris rinkimuose gavo absoliučią balsų daugumą. Apie parlamentą rumus ir visoje Meksikos sostinėje buvo sutraukta daug kariuomenės, nes neišrinktas kandidatas į prezidentus skelbia, kad jis nepripažįsta buvusių rinkimų ir pats skelbiasi prezidentu. Almazano šalininkai paskelbė, kad jie susirinko kitoje vietoje ir naujo parlamento pirmininku išrinko Castro Estradą. Laukta ginkluotų susirėmimų tarp dviejų besiginčijančių partijų, bet kol kas viskas praėjo ramiai.

Sugriauta 1,000 namų

RAMSGATE, Anglija, rugs. 2 d. — Pranešama, kad vokiečiai, bombarduodami vieną mažą rytų Anglijos miestelį Ramsgate, mėtė bombas be jokio karinio siekinio ir sugriovė daugiau negu 1,000 darbinių ir žuvininkų namų.

Užsienio aviatoriai Anglijoje

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Karo vyriausybė praneša, kad pirmas kanadiečių aviacijos eskadronas pirmose aštuoniuose kovos dienos numeruose penkiolika vokiečių orlaivių. Yra sudaryti du lenkų aviatorių eskadronai. Lenkai pirmą kartą išskrido pratimams, nes vartoja naujos rūšies lėktuvus. Pirmą pratimų dieną lenkų lėktuvams pasisekė numušti vieną vokiečių bombanęšį Dornier. Lenkai neprivalėjo mušyti danturukus grįžta Amerikon. Misių dalyvavo trys aukšti Amerikos karo misija Anglijoje.

Nutraukė ryšius su komunistais

MEKSIKA, sostinė, rugs. 2 d. — Abu įstatymus leidžiantieji rumai Meksikoje nutarė nutraukti visus ryšius su komunistais. Pasiūlymą padarė Veracruz atstovas Ramon Camarina, kuris parlamento ir senato vienbalsiai buvo priimtas. Ligi šiam metui Meksikos vyriausybė leido komunistams laisvai veikti, kai kuriose vietose net savivaldybės organuose buvo komunistuojančių, bet dėl visos eilės komunistų padarytų šunybų, nutarta nutraukti su jais visus ryšius. Meksikos vyriausybė turi duomenų tikėtis, kad komunistai bendradarbiauja glaudžiai su naciiais. Tai svarbiausias ryšiu nutraukimo motyvas.

Sukilo naujos kolonijos

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Gabon, ekuatorinė francūzų Afrikos teritorija, nutarė atsiskirti nuo Petain Francūzijos ir vesti karą kartu su britais prieš vokiečius. Teritorijos gubernatoriaus ir visa karo įgula nutarė prisidėti prie gen. de Gaulle grupės, apie kurią jungiasi visi laisvieji francūzai, nenorį pripažinti Petain vyriausybės. Vichy vyriausybė paskelbė sukilimą ekuatorialinėje Afrikoje, atstatė buvusius gubernatorius, bet naujai paskirti negali užimti atstatytų vietos, nes teritorijos jų neįsileidžia. Dabar nuo Petain atsiskyrė visa ekuatorinė francūzų Afrika.

Amerikos karo misija Anglijoje

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Roosevelt pasistatė Amerikos karo misiją Anglijoje, kuriai vadovauja admiralas Ghormley, baigia savo darbą ir netrukus grįžta Amerikon. Misių dalyvavo trys aukšti Amerikos karo misija Anglijoje.

Francūzams uždrausti ryžiai

VICHY, Francūzija, rugs. 2 d. — Petain vyriausybė išleido dekretą, kuriuo draudžia francūzų gyventojams valgyti ryžių ir vartoti juos gyvuliams šerti. Vyriausybė sako, kad ji nori sutautyti reikalingą ryžių kiekį žiemai, nori žinoti kiek iš viso yra ryžių krašte, todėl laikinai ir sustabdė ryžių pardavinėjimą. Jaučiama stoka ir kitų maisto produktų. Moterys daugumoje jau yra priverstos vaikščioti be kojinių, nes nėra medžiagos naujoms gaminti. Trūksta daug lupoms ir plaukams. Sidabro spalva jau negalės francūzės dažyti plaukų, nes vyriausybė uždraudė oksigeną.

Italus apima nusiminimas

ROMA, Italija, rugs. 2 d. — Italai manė, kad šis karas tęsis trumpai, kelias savaites, daugiausia kelis mėnesius. Tokia buvo italų daugumos nuomonė, taip skelbė ir visa fašistinė spauda. Bet vakar, minint pirmas šio karo metines sukaktuves, oficialus fašistų laikraštiniškas Gaida, perspėjo italų tautą, kad pati savęs nepagaudinėty. Karas gali tęstis porą metų ir dar daugiau. Jis kvietė italus pasiruošti ilgai karui ir nemurmėti dėl nepatogumų.

Italus apima nusiminimas

rikos karininkai, kurių tikslas buvo nuginėti aviacijos karo pasekmes. Misią buvo pirmose fronto linijose ir stebėjo kovą iš arti. Kartu su Churchill nuvyko į Doverį ir stebėjo orlaivių kovas. Churchill nusileido į karo laivo pogrindžius, kai prasidėjo mušis, tuo tarpu admiralas Ghormley buvo laivo viršuje ir stebėjo, kaip anglai numušė du vokiečių bombanęšius. Bombos krito arti misių narių. Amerikiečiai kariai manė, kad anglai turi labai daug šansų laimėti kovą.

VĖLESNIEJI PRANEŠIMAI

— Vokiečių lakunai bombarduoja Londoną. Pasiekė tikrai pietų priemiesčius, nes anglų naikintuvai neleidžia toliau skristi.

— Anglų orlaiviai bombarduoja Miuncheną, Stuttgartą, Emdeną, Kaselį ir kitus vokiečių pramonės miestus.

— Šveicarijoje paskelbtas naujas alarmas. Anglų lėktuvai skrenda Italijon bombarduoti italų aviacijos fabrikų.

— Argentinoje sudarytas naujas kabinetas. Užsienio reikalų ministeriu paskirtas Roka. Kabinetas demokratiškas, bendradarbiaus su Amerika.

— Japonai skelbia, kad francūzai uždraudė svetimiems laivams įplaukti į jų kolonijų uostus Indokinijoje.

— 60 francūzų jūros karininkų perplaukė kanalą ir prisidėjo prie de Gaulle, kad galėtų kartu kovoti prieš vokiečius.

— Rumunų vyriausybė areštavo 281 maistininką, kurie nepatenkinti Transilvanijos perleidimu. Karoliaus policija pradeda dominuoti nepatenkintus.

— Britų aviacija smarkiai bombardavo Eritreją, italų uostą Somalijoje.

— Naujoji rusų-vokiečių sutartyje nustatytos Rabalčio kraštų sienos. Vokiečiai leido rusams naudotis Klaipėdos uostu.

Churchill tikisi laimėti

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Anglų ministeris pirmininkas Churchill, vyriausybės vardu sveikindamas lakunus bombanęšius, pareiškė viltį, kad dabar anglai tikrai laimės karą. Jis nupasakojo, kaip smarkiai auga Anglijos aviacijos jėgos ir kaip anglų lakunai laisvėn smarkiai sukurta vokiečius. Skridimus Italijon ir Berlyną Churchill laikė dideliais žygiais ir visą Angliją jais didžiūjosi. Pabrėžia ir didelę anglų lakunų moralę. Anglų lakunai, paskraidę virš Berlyno daugiau pusvalandžio, sugrižo atgal su bombomis, nes dėl blogo oro negalėjo įžūrėti taikinių. Vokiečiai tokiais atvejais išmeta bombas kur jiems pasitaiko. Netrukus anglų aviacija bus dar stipresnė, nes jos skaičius žymiai padidės.

Nacių agentai visai dangstosi

SAN JUAN, San Domingo, rugs. 2 d. — Teko išskirti didelis vokiškų nacių konspiracinis lizdas. Vokiečiai, prisidėję Moksliško instituto vardu, važinėjo po visą Santo Domingo respubliką ir dar jiems reikalingus planus. Institutas yra visos penktosios kolonos centras. Daktaras Adolf Meyer, penktosios kolonos vyriausias organizatorius. Instituto narys dr. Weyl, prisidėdamas geografinių tyrinėjimų kraiste, apvažinėjo visą salą ir manoma, kad padarė vieną tiksliausių krašto žemėlapių, kurį perdavė vokiečių kariuomenės štabui. Tada vokiečiams labai svarbu dėl karo bazių Panamos kanalui užimti.

Didelė orlaivio nelaimė

Šeštadienį įvyko labai didelė orlaivio nelaimė, kurioje buvo užmušta 25 žmonės. Pennsylvania Central Airline orlaivis nukrito netoli Lovettsville, Va. Ligi šiam metui dar nežinoma kintamos nelaimės priežastys. Kai orlaivis skrido, smarkiai lyjo ir griūdė. Gal but žaibas trenkė į orlaivį ir suardė jo varus. Užmuštas 21 orlaivio keleivis ir visi keturi tarnautojai. Užmuštųjų tarpe yra senatorius Lundeen iš Minnesota. Teismo paskirti organai veda stropų tyrimą.

Meksika mokės už žibala

MEKSIKA, sostinė, rugs. 2 d. — Ilgai eina ginčas tarp Meksikos vyriausybės ir užsienio niškių žibalo firmų dėl valdžios padaryto nusavinimo. Ligi šiam metui negalėjo sutarti dėl kainos. Vakaro vyriausio Meksikos tribunolo teisėjas Ponciano Hernandez paskelbė, kad užsienio žibalo firmų vertė yra 35 milijonai dolerių ir pakvietė firmų atstovus atvykti į teisimą ir pasirašyti sprendimą. Žibalo firmų atstovai nemano pasirašyti, nes jie skaito, jog jų turto vertė siekia 400 milijonų dolerių.

Anglų aviacijos veikla

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Praeitą naktį anglų aviacija bombardavo vokiečių benzino atsargas Vlaadingene, Olandijoje ir kitus vokiečių kariuomenės centrus okupuotame krašte. Trys eskadrilės bombardavo Berlyno aviacijos fabriką ir aerodromą, esantį pačiame mieste. Bombarduota Koelno ir Magdeburgo sintetinio benzino dirbtuvės. Karo fabrikai Hamme, Osnabrucke ir Hanoverij. Bombarduota sunkiosios vokiečių patrankos Francūzijos pakraščiuose ir karo medžiagos sandėliai Roterdame.

Nerespektuoja šveicarų valdžios

BERNAS, Šveicarija, rugs. 2 d. — Visoj Ženevos apylinkėj praeitą naktį buvo alarmas. Manoma, jog tai buvo sąryšys su grįžtančiais anglų lėktuvais, kurie iš naujo bombardavo Italiją. Italijon britai neįsiskrido per Šveicarijos teritoriją, bet grįždami atgal nerespektavo duoto pasižadėjimo. Šveicarai dėlto nieko nesako, bet šveicarų vyriausybė nepatenkinta ir ruošiasi protestuoti.

Naciai skandina vaikus

LONDONAS, Anglija, rugs. 2 d. — Vokiečių povandeninis laivas paleido torpedą į anglų pabėgėlių laivą, kuriame plaukė 320 vaikų į Kanadą. Vaikai siunčiami į užsienį, kad būtų apsaugoti nuo bombų. Laivo įgula labai gerai laikėsi nelaimės metu ir išgelbėjo visus vaikus. Buvo išgelbėti ne tik tie vaikai, bet visi plaukijusieji keleiviai. Nuo torpedos sprogiimo žuvo tik vienas laivo tarnautojas. Visi kiti buvo persodinti į lydežius karo laivus. Vaikai buvo labai ramūs ir parodė didesnę šaltakraujį kumą negu suaugusieji tokiais atvejais. Jie klausė jurininkų ir tvarkingai persėdė į mažesnius laivelius, kurie juos pervežė į karo laivus. Torpedo pataikė vakare, kai vaikai jau miegojo, bet į puskeltvirts minutės visi vaikai jau buvo savo vietose ir laukė, kol jiems ateis eilė sėsti į laivelį. Jura buvo nerami, bet buvo vaiku, kurie dainavo.

Italai užplodo Kenją

ROMA, Italija, rugs. 2 d. — Pranešama, kad Abisinijoje stovinčios italų kariuomenės dalys įsiveržė į britų Kenją ir užėmė Buną miestą. Buna yra svarbus strateginis punktas ir randasi 60 mylių nuo sienos. Iš Buna eina kelias į Kenją provincijos centrą. Blogi padėty randasi Moyale miestas, priklausančias anglams.

Chicago ir apylinkė federatio oro biuras šiai dienai praneša: Giedra ir šilta. Saulė teka 6:16 v. r., leidžiasi 7:28 v. v.

ISPANŲ LAISVĖS KOVA

MARTIN GUDELL

(Tęsinys)

Artėja prie Saragosos.

Fašistams duodami smugiai buvo tokie smarkūs, kad per kelis dienas kolona jau buvo apie 30 kilometrų nuo Saragosos ir buvo atkariauta beveik pusė Aragono provincijos.

Durruti kolona apsisotjo Bucharalose. Ten ji įsteigė vyriausią savo štabą. Susidūrimai su priešais parodė, jog su juo reikės kovoti ilgai, jog reikia rengtis ilgai pozicijai karui. Tam tikslui reikėjo visa kolona perorganizuoti. Daugelis savanorių išvykdamų tikėjo, jog per kelias dienas priešas bus nugalėtas, tuo tarpu tikrąją būvę visai kitokia; reikėjo kaupti visas jėgas priešui įveikti ir turėti nenulstamą pastovumą.

Kolonos pertvarkymas.

Kolona buvo suskirstyta šimtinėmis. Ji turėjo rinkinius savo vadus. Tai buvo drąsiausieji ir gabiausieji vyrai. Vyriausią kolonos štabą sudarė Durruti, Yoldi, Karenio, Ruano ir Man-

zana. Keturi pirmieji buvo anarhistai, visai Ispanijai seni pažįstami kovotojai, paskutinis buvo puskarininkis. Su Durruti jis susitiko liepos 19 d. Durruti su savo vyrais kareivines puolė iš lauko, tuo tarpu Manzana, parinkęs atitinkamą momentą, pradėjo ugnį prieš sukilusius karininkus iš kareivinių vidaus, kada karininkai to visai nelaukė. Nuo tos dienos įvedu ligi mirties jau nesiskyrė. Kaip vėliau pasirodė, Manzana buvo labai gabus karys ir Durruti neleidė jū nuo savęs ligi paskutinio savo dienos.

Durruti kolona kiek persitvarkiusi ir gavusi artilerijos, vėl pradėjo naujus nukariavimus. Po smarkių mušių su neįlygiomis fašistinėmis jėgomis, kolona nukariavo Gelsą, Piną, Oserą, Farletę ir Monegros. Iš tenai Saragosa jau buvo matyti kaip ant delno. Durruti artilerijos ugnis jau pasiekdavo patį miesto centrą.

Naujos jėgos siunčiamos frontan.

Be minėtos Durruti kolonos, Antifašistinis Milicijų Komitetas pasiuntė ir kitas kolonas. Vienai jų vadovavo Gregorijo Jover, neatskiriama Durruti draugas visose socialinėse kovose. Šios kolonos vardas buvo Francisco Askaso kolona. Ji taip buvo pavadinta mirusiam Askasui pagerbti. Ši kolona užėmė Pirinčių frontą, ji kovojo prie Hueskos ir užkariavo kelių naviarčių leistas į Kataluniją.

Trečia anarhistų kolona išėjo į pietinę Aragono dalį. Užėmė frontą, esantį dešinioje Ebro pusėje, prie Belitės, Icharo ir kt. miestų.

Penktas didžiulės kolonos Milicijų Komitetas pasiuntė į Aragoną. Viena jų susidėjo iš marksistinių ir respublikoniškų elementų, visos kitos buvo sudarytos grynai anarhistinės pasaulėžiūros žmonijos.

Aragoniečiai didina antifašistų eiles.

Šias kolonas apšiai papildė iš fašistų užimtų Aragono da-

lių bėgantieji savanoriai. Kiekvienoje jų buvo daugiau kaip po dešimtį tukstančių žmonių. Jos būtų galėjusios nukariuoti Aragoną, bet greitai pasireiškė ginklų stoka. Po kelių savaičių pozicijų karo ėmė trukti šovinių ir šautuvų. Perorganizuota Katalunijos metalurgijos industrija nepajėgė pagaminti reikalingo šaunamos medžiagos kiekio.

Priešas, pajutęs karo medžiagos stoką kairiųjų frontuose, bandė juos pralaužti, bet kataluniečių spyrinėjimas buvo toks didelis, kad visos prieš pastatytos nuėjos niekias. Aragono kairiųjų frontas buvo vienintelis frontas, kurs dviejų metų laikotarpį neatsitraukė nė žingsnio atgal, hežiurint, kad jame buvo didelė stoka ginklų ir kad fašistai ten kelis kartus buvo pasiuntę didelius maurų kavalerijos pulkus.

MADRIDAS PRALAUŽIA APGULĄ

Madridą apvalo nuo priešų.

Liepos 21 d. Madride jau buvo išnaikinti patys svarbiausieji sukilėlių lizdai — kariuomenės ir civilinės gvardijos buveinės. Bet Madridas dar jį gražu nebuvo nuramintas. Centrinėmis miesto gatvėmis dar nebuvo galima laisvai judėti. Buvo tokių namų, kur fašistai buvo įsistipinę ir iš jų šaunamais ginklais puolė praeivius. Daugiausia tai buvo vienholynai arba miesto centre pastatytos kondų vilos, kurios atrodė neprieinamomis pilimis.

Nė vienai minūtei miestas negalėjo nurimti, nes tą nerimą kėlė taip vadinamieji pakos. Tai privatinuose butuose pasislėpusieji fašistai, kurie šaudavo į praeivius ir pasislėpdavo. Pako sučiupti būdavo labai sunku. Jis paleisdavo šovinių pakučių už lango užuolaidas, gavėjų tiksliai kulka prazvimdavo ir garsas pasigirdavo, bet nesimatė iš kur buvo šaudama. Patikrinti būdavo beveik neįmanoma, nes reikėdavo krėsti penkių ar septynių aukštų namą, kurs buvo labai tankiai apgyventas. Pagaliau jei ir nujausdavo, iš kur būdavo paleidžiamas šūvis, jeigu nesusiradavo nei ginklo, nei jokios šovinio žymės, negalėdavo taip pat nieko daryti. Kartais tie pakos neįpubliką šaudydavo, bet pro viršutinio namo aukštą paleisdavo šūvį tiesiai į viršų ir tuo keldavo nerimą.

Automobiliai — fantasmos.

Be pakos, miestas buvo pilnas taip vadinamų fantasmų automobilių. Tai paprasti turistiniai automobiliai, į kuriuos susėdavo automatiškomis šaunamomis mašinomis ginkluoti fašistai, pasileisdavo po miestą ir pradėdavo sėti mirtį kiekvienoje vietoje, kur tik sutikdavo milicininkų būrelį.

Automobilis fantasma kartais turėdavo nusipaišęs UGT arba CNT raides, o kartais net rašėdojojo kryžiaus arba sanitarijos ženklus. Sanitarijos automobiliui milicininkų buvo lengviau praleidžiamai, nes jie skubėdavo padėti sužeistiesiems. Fašistai naudojo kiekvieną progą ir sėjo nerimą ir mirtį.

Didelius priešus mesdavo nuo 7 aukšto.

Jeigu jau pavykdavo kur sučiupti kokį paką, tai jis stačia galva lėkdavo iš septynių aukštų į gatvės grindinį. Tai buvo vienintelis teismas, na, o fantasma auto keleiviai būdavo ten pat be jokio pasigailejimo linčijojami.

Madridiečiai žinojo, jog reikia krėsti kiekvienas namas ir atidžiai išžiurinėti kiekvienas jo užkampis, nes juose buvo pilna pasislėpusių fašistų, bet pirmoju po sukilimo dienomis negalėjo savo dėmesio į šiuos smulkius reiškinus kreipti. Bu-

vo daug svarbesnių problemų. Madride buvo laimėtas vienas didžiausių mušių, buvo nugalėta pati stipriausioji fašistinė jėga, bet Madridas nebuvo laisvas. Madridą supo sukilėlių pozicijų karo ėmė trukti šovinių ir šautuvų. Perorganizuota Katalunijos metalurgijos industrija nepajėgė pagaminti reikalingo šaunamos medžiagos kiekio.

Madridas priešų apsuptas.

Siaurinėje Madrido dalyje fašistai turėjo Segoviją, Valladolid ir Burgos. Valladolid tešė kovos patirtimomis dienomis, bet ten laimėtojai išėjo fašistai. Prie paties miesto, sukilėlių rankose buvo Pardo.

Vakaruose sukilėlių žinioje buvo Salamanka, civilinė gvardija pamažui užiminėjo Avila provincijos kaimus. Rytuose jiems pavyko pralaužti Guadalucho antifašistinių elementų pasipriešinimą. Dvi dienas pačioj Guadaluchoje buvo kovos, bet darbininkai negalėjo atsilaikyti ir buvo priversti trauktis. Guadalucho kirto plentą ir geležinkelį, einantį į Saragosą ir Kataluniją. Pietuose sukilėliai paėmė Toledo ir pradėjo sklisti po visą provinciją. Tuo jie užstojo visus kelius į Valenciją ir Mursiją.

Ieško būdų prieiti prie jūros.

Madridiečiai pamatė, jog jie neilgai tegalės išsilaikyti. Madridas yra biurokratų miestas, ten beveik nėra jokios pramonės. Jis mity iš visų Ispanijos provincijų kasdien atvežamais produktais. Šimtai automobilių kasdien įvažiuodavo iš turtingosios Valencijos ir kitų Vidur-

žemio jūros pakraščiu. Iš Kastilijos buvo atvežama duona, iš Valencijos vaisiai ir daržovės, iš Galicijos pieno produktai, o iš šiaurės žuvys ir kt. jūros gyvūnai. Jeigu fašistai pajėgs ilgai įsistiprinti Madridą apsuptyje provincijose, Madridas bus priverstas pasiduoti iš bado, fašistai laimės be mušio.

Apsaugos Komitetas turėjo tai galvoje, ir vos tik tai buvo įveikti svarbiausieji sukilėlių lizdai, pradėjo galvoti kokių būdų geriau prasimušti sau kelią į laisvę, kaip pralaužti fašistų apgulą.

(Bus daugiau)

ROŽE KEICIA SPALVĄ

Japonam kurie žinomi, kaip dideli gėlių mėgėjai, pasisekė išauginti rožę, kuri keičia spalvą. Šešėly ji ryškiai balta, o saulėje ji pasidaro raudona. Naktį, arba mažai apšviestoj patalpoje, rožės lapeliai pasidaro melsvi, paskui šviesiai rusvi, o vėliau lėlijos baltumo. Kaip tik tekanti saulė nušviečia rožę, ji pasidaro purpurinė raudona.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Telefonas LAFAYETTE 0727

Dvukai

 koplyčios visose Chicago's dalyse

Klauskite mūsų radio programų Antradienio ir šeštadienio rytinėse, 10:00 val. ryto iš W. H. I. P. stoties (1480 K.) ir POVILU SALTIMIERU.

Laidotuvių Direktorai

NARIAI

Chicago, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS

4348 S. Californi Avenue

Phone LAFayette 3572

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street

YARDS 1419

I. J. ZOLP

1646 West 46th Street

Phone YARDS 0781

S. P. MAZEIKA

3319 Lituania Avenue

YARDS 1138

YARDS 1139

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place

Phone CANAL 2515

SKYRIUS: 42-44 East 108th Street

Tel. Pullman 1270

ALBERT V. PETKUS

4704 So. Western Avenue

Phone LAFayette 8024

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituania Avenue

Phone YARDS 4908

ANTHONY B. PETKUS

6812 So. Western Ave.

Phone GROvehill 0142

1410 South 49th Court, Cicero

Phone Cicero 2109

Ne visi deimantai naudojami papuošalui. Apie 65% deimantų suvartojama industrijoje: darymui gražų ir kt.

Pirščiukas (noperskas) Kinijoje vartojamas jau nuo labai senai. Europoje pirščiuką išrado Nicholas Benschaten, gyvenęs Amsterdame 17 šimtmetyje.

Mrs. A. K. JARUSZ

PHYSICAL THERAPY and MIDWIFE 6630 S. Western av. Telefonas: HEMLOCK 9252. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 7 v. vak. Šeštadienį ir sekmadienį — i Sand Dunes, Central av. Beverly Shores, Ind. Tel. Michigan City 2799-R.3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS

Mano 20 metų praktikas

Optometrical Akų Specialistas

Palengvina akų įtempimą, kuris

esti priežastimi galvos skaudėjimo

svaigimo, akių apimimo, nervuotumo,

skaudamą akių karštį, atitaiso

trumparegystę ir toliaregystę. Pri-

rengia teisingai akinius. Visuose at-

sitikimuose egzaminavimas daromas

su elektra parodančia mažiausias

klaidas. Specialė atyda atkreipiamą

mokyklos vaikus. Kreivės akys at-

itaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v.

Nedėlioje pagal sutartį.

Daugelyje atsitikimų akys atitaiso-

mos be ainių. Kainos pigiau kaip

pirmą.

4712 South Ashland Av.

Phone YARDS 1373

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI

Amerikos Lietuvių Doktorų

Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8

Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Avenue

Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036

Residencijos Telefonas

BEVERLY 8244

Jeigu neatsiliepia, šaukite

BOULEVARD 1040

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso Valandos:

nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro

Nedėlioje pagal sutartį

Dr. F. Pulsucki Le Van

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.

1957 W. Garfield Blvd.

Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg

2400 WEST MADISON STREET

Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.

Telefonas SEELEY 7330

Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 8

Sventadieniais: 11 iki 12

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

ir Akinius Pritaiko

3343 S. HALSTED ST.

Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8

vak. Nedėlioje pagal susitarimą

Ofiso Tel.: YARDS 4787

Namų Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47 Street

Telefonas YARDS 2246

Valandos nuo 9 iki 8 vakaro

Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2808 West 63rd St.

VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-8

vakaro, trečadieniais ir sekmadi-

eniais pagal susitarimą

Telefonas HEMLOCK 7899

Namų Tel. VINCENNES 5272

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 5849

Dr. Peter T. Brazis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6757 S. Western Ave.

VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS

(Lietuvius)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2500 West 63rd Street

Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo

7-9 val. vakaro ir pagal sutartį

Ofiso Tel. PROSPECT 6737

Namų Tel. VIRGINIA 2421

DR. Margeris

3325 So. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet

ir nuo 6 iki 8 vakaro

Sventadieniais tik susitarus

Phone YARDS 7299

Tel. Office Wentworth 6330

Rez. Hyde Park 3395

Dr. Susanna Slakis

Moterių ir vaikų ligų gydytoja

6900 So. Halsted St.

Valandos 1-4 po pietų, 7-8 vak

išskyrus seredomis ir subatomis

KITATAUCIAI

DR. HERZMAN

IS RUSIJOS

Gerai lietuviams žinomas per 39

metus kaip patyręs gydytojas chi-

rurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas

vyrų, moterių ir vaikų pagal nau-

jausius metodus X-Ray ir kitokius

elektrikos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija

1034 W. 18th St., netoli Morgan St.

Valandos nuo 10-12 pietų ir

nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną

dieną, išskyrus šeštadienio vakaro

ir nedėliomis.

Tel. CANAL 3110

Residencijos telefonai:

Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS

4729 So. Ashland Ave.

2-ros lubos

CHICAGO, ILL.

OFISO VALANDOS

Nuo 10-12 val. ryto; nuo 2 iki 4

val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val.

vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12

valandai dieną.

Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.

V. DARGVAINIS

PIRMOSIOS ŽMONIŲ KNYGOS

(Šis tas iš literatūros istorijos)

Kur kas prieš mūsų erą, t. y. prieš porą tūkstančių metų pasaulis jau turėjo plačią literatūrą, kurioje užėmė beveik visų literatūrinių formų kilnius ir gražius pavyzdžius. Literatūra vystėsi, žmogus išmokė rašyti. Pabandykite išvaizduoti sau galvoje žmogaus, skurdžiai gyvenusio mažai dar teigiamame pasaulyje. Jis nuolat turėdavo susidurti su nesuprantamais jam gamtos reiškiniais, su problemomis (klausa), kurioms plintęs jo protas reikalavo išaiškinimo. Tas problemas literatūros istorikas Andrew Lang šiaip suima:

"Kokia buvo pasaulio, žmonių ir žvėrių pradžia? Kaip atsirado žvaigždės, jų santvarka ir judėjimai? Kaip reikia išsiaiškinti saulės ir mėnulio sukūrimą? Dėl ko tas medis turi raudonas gėles, o anas paukštis turi juodus ženklius uodegoje? Kokia būtų šio ar kitokių įstatymų ar papročių pradžia?"

Primityvus žmogus, ieškodamas ir surasdamas atsakymus tiems klausimams, negalėjo vadovautis tuo viršenybės prieš kitus gyvius pojūčiu, kurį turime mes. Jis tikėjo, kad visi gyvi daiktai turėjo sielą, jis net tikėjo, kad ir negyvuose daiktuose buvo asmenybė ir siela. Štai Herodotas mums pasakoja, kad egiptiečiai laikė ugnį gyvu daiktu, lygiu žvėriui; vėjas buvo taip pat gyvas daiktas, arba asmuo, turėjęs net savo vaikus. Laukiniams žmogui dangus, saulė, jūra, vėjas buvo ne tik gyvi asmenys, bet jie buvo žiaurūs ir plėšrus asmenys. Su tokiu įsitikimu mitytės priešistorinis žmogus ryžosi aiškinti savisatas problemas, ir tie jo aiškinimai, tie jo atsakymai sudarė tai, ką mes vadiname mitais (pasakomis, padavimais).

Mitologija teikia mums ankstyvą mūsų galvojimo ir mūsų dvasinės istorijos vaizdą. Kai atsirado literatūra, kai žmogus pradėjo rašyti, jis visų pirma užrašinėjo tas gerai žinomas pasakas, kurios buvo kartu kartoms kartojamos, prie kurių kiekvieną kartą šį tą naujo pridėjo. Tai buvo pasakojimai apie gyvybės ir mirties paslaptį ir apie žmogaus santykius su tuo pasauliu, kuriame jis gyveno. Tie mitai, sudarę literatūros pagrindą, apima platų spėjimų lauką. Čia yra mitų, liečiančių pasaulio pradžią ir žmogaus atsiradimą žemėje. Yra mitų, liečiančių meną, vadinasi, kaip žmogus išmoko vartoti lanką, žaidė jį patį. Jis čia pat pridėjo puodus. Yra čia mitų apie

saulę, mėnesį ir žvaigždes, apie mirtį. Galiausiai romantiški mitai, pasakojimai apie lytišką meilę, apie santykius tarp vyrų ir moterų. Visuose tuose mituose bendra ypatybė yra žvėrių ir gyvų daiktų suasmeninimas. Ta bendra sąvoka iškelia idėją, kuri pasaulis esą apgyventas daugybės dievų, kurie gyvai, net kartais pikti domisi žmonių reikalais—tuos dievus reikia garbinti, reikia jiems melstis ir įtikti.

Tarp mitų ir religinių idėjų vystymosi yra labai artimas ryšys. Literatūros pradžia liečia dievų žygius ir veiklą ir, kaip matome, religinei idėjai plečiantis, žmogus statė šventoves ir sukūrė pamaldų ritualą.

Dainos ir Legendos

Nėra įdomesnio ir svarbesnio žmogaus istorijoje dalyko, kaip liaudies dainos ir legendos-pasakos. Pastebėtinas yra panašumas rytų ir vakarų dainų temose. Yra panašumų ir pasakose, kurios, galima sakyti, yra bendros visai žmoniai. Daug yra teorijų, aiškinančių mitų praplitimą įvairiose tautose. Sakoma, kad jų panašumas galbūt atsitiktinis, bet tokia nuomonė nerimta. Taip pat sakoma, kad pasakos, bendros indams, persams, graikams, romėnams, vokiečiams, skandinavams, lietuviams, rusams ir keltams, buvusios žinomos visoms arijų tautoms, gyvenusioms centralinės Azijos aukštumose, prieš joms kraustantis į vakarus, kečiomis gausingomis bangomis, kurti naujų tautų Europoje. Šis aiškinimas atrodo priimtinas, tik čia neišaiškina fakto, kad tos pasakos, žinomos amerikams, pvz. kinams ir Amerikos indėnams. Galimas dalykas, kad teisingiausias mitų universalumo aiškinimas yra tas, kad jie išreiškia universalų žmonių prityrimą ir sentimentą.

Kupidas ir Psichė

Koks nebūtų aiškinimas, vis tik tai senojo pasaulio pasakų praplitimas yra labai įdomus faktas. Pravartu būtų pateikti vieną kitą pavyzdį. Geriausiai žinomas graikų mitologijos incidentas (įvykis) yra pasaka apie Kupidą ir Psichę. Jaučiausioji karaliaus duktė Psichė buvo taip graži, kad pati deivė Venera ėmė pavydėti jai ir įsakė savo sunui Kupidui nusiųdyti mirtingąją gražuolę, Veneros konkurentę. Kupidas išsibrovė į Psichės butą. Pamačius jos grožį, jis nustebo, atšoko atgal, ir viena jo strėlė sustrėlė, arklą, kaip išmoko lipdyti puodus. Yra čia mitų apie

MEKSIKOS MIESTAS. — Sylvia Ageloff, kurios draugas Frank Jackson nužudė Trockį.

kiek grožio ir nekalto. Neilgai trukus, jis įsimylėjo Psichę, pasidarė jos meilužiu, lankė ją naktimis, išveržęs iš jos pažadą niekada nepažiūrėti į jo veidą. Jis įspėjo ją, kad jei ji neišpildys to pažado, jis bus priverstas visam laikui pasislėpti nuo jos. Ilgai Psichė kovojo su pagundomis ir savo smalsumu, ir vieną naktį užžiebė lempą ir, gėrėdamasi, žiūrėjo į dieviškai dailų savo meilužio veidą. Iš lempos nukrito ant Kipido peties lašelis žibalo, jis pabudo, pašoko nuo guolio ir išbėgo pro atdarą langą—po to Psichėi tekė daug pergyventi, ligi jai buvo sugrąžintas jos meilužis.

Panaši pasaka apie nuotaką, nepaklauiusią savo vyro draudimo, yra šiaurės žmonių legendoje apie Frėją ir Odurą. Ji yra atpasakota indų Pura-ravos ir Urvas Vedose. Panašios pasakos versija yra velšų ir zulu negrų pasakose.

Diana ir Endimionas

Dar geriau žinoma graikų pasaka apie Dianą ir Endimioną, taip pat įvairiomis versijomis kartojama kitose tautose. Mėnesio deivė Diana važiuojo savo baltais, kaip pienas, žirgais per dangų ir pamatė miškingą prie kalnelio dailų jauną piemenį Endimioną. Ji pasilenkė ir pabučiavo jį, o paskui kiekvieną naktį jį palikdavo savo vežimą toje pat vietoje ir skubėdavo trumpai savo laimės valandėlė prie Endimiono šono. Kuriam laikui praėjus, Diana, nenorėdama, kad Endimiono grožis žūtų ir sunyktų, užmigdė jį amžiams ir paslėpė urve, kurio niekados dar nebuvo lankęs žmogus. Pasaka priklauso saulės mitų grupei. Spėjama, kad Endimionas vaizduoja nusileidžiančią saulę, kurią žiūri mėnuo ir žvaigždės, eidami savo nakties kelionę. Ta pati pasaka yra žinoma Australijos laukiniams gyventojams, kurie yra bene labiausiai atsilikę pasaulyje. Pasaka žinoma yra singalezams ir centralinės Afrikos negrams.

Tie mitai buvo brangi meniška nuosavybė kur kas prieš atsirandant literatūrai. Jie teikė įkvėpimo poetams, ne tik tai senovės Homerui ir Ovidijui, bet ir modernių laikų poetams.

Labai nesunku pastebėti, kad literatūros pradžia buvo kooperatinio, o ne individualinio pobūdžio. Motinos kartojė savo kūdikiams pasakas apie žvaigždes, tos pasakos buvo keičiamos, papildomos, ligi galų gale jos buvo rupestingai surašytos medžio luobe arba įbrėžtos papyruse. Šeimoms ir giminėms vystantis, atsiranda garsus ir didingi herojų žygiai, apie kuriuos viena karta pasakoja kitai, ir tie padavimai eina, kaip koks brangus turtas, iš vienos kartos į kitą, iš vienos šeimos į kitą. Pasakojimai kartojami su pasididžiavimu. Ilgainiui tų didvyrių žygiai gar-

binami, jų pasakojimas per-dėtas, ligi galų gale herojai pasidarė beveik dievais arba dievų legijono globojamais didvyriais. Individualiai (asmeniškai) herojų laimėjimai buvo arti susiję su gyvenimu tos giminės, kuriai priklausė herojai, ir tuo būdu, kai žmonės pradėjo rašyti, jau buvo daug tradicijų ir padavimų, biografinių ir istorinio pobūdžio.

Heroiškos legendos neišsėmė visos medžiagos, kuri jau buvo paruošta ir laukė pirmo mokytojo rašyti žmogaus rankos. Bendras gyvenimas sukuria tam tikrus papročius. Negalima didesniai žmonių skaičiui gyventi šeimoje arba giminėje, neprisilaikant tam tikrų taisyklių. Tos taisyklės darosi vis griežtesnės ir įdomesnės, kai jos siejamos su tam tikrais pasikartojančiais gyvenimo įvykiais. Ryškiausi įvykiai kiekvieno žmogaus gyvenime yra gimimas, mirtis, vedybos. Kiekvienam tų įvykių gan greitai buvo prikerptos ir tam tikros bendros tradicinės apeigos. Metų laiko pasikeitimai taip pat reikalavo tam tikrų apeigų—primityvus žmogaus gyvenime svarbus įvykis buvo pavasario sėja, rudens piutis, vasaros laukų darbai. Tuose papročiuose ir apeigose buvo gausi įkvėpimo dirva pirmiesiems rašytojams-kūrėjams.

"J."

Naudokitės "Naujienu" Informacijų Biuru

Teikia Žinias Apie Parengimus.

"Naujienu" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą. Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienu" dienas savo parengimų. Taipgi ir rengėjai, pirm samdymo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienu", kad susidurti su kitais parengimais ir išvengti nepageidaujamos konkurencijos. Ši patarnavimą "Naujienu" teikia nemokamai.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Vienas Iš Tūkstančių Chicagoje
GAZU
ŠILDOMŲ
MAŽŲ NAMŲ

Nuolatos didėjantis skaičius Chicago mažesnių namų yra apšildomi dujomis. Dabar, daugiau negu kada pirmiau, Chicago šeimos realizuoja, kad nepalyginamas Gazo šilumos smagus bei parankumas yra prieinamas vidutiniškos šeimos biudžetui. Pavyzdžiui, štai namas Juozo Petted, 5358 So. Honore Street, penkių kambarių medinis namas su dujomis apšildoma karšto vandens sistema. Gazo šiluma per 8 šildymo mėnesius 1939-1940 m. šiame name kainavo vidutiniškai tik...

\$11.00
MĖNESIUI

PILNA SUMA SEZONUI TIK \$88.

Saukite WABash 6000 dėl Certified Apskaiciavimo
Pilnai-Automatiškos Gazo Šilumos Jūsų NameMODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANYKAM LAUKTI?
GAUK SAVO DANTINIUS
PLEITUS DABAR!**\$9.50** ir
aukščiau

Mes gaminame Dentes tik gavę išpaudą ir užsakymą nuo aisiuotų Dentistų.

APSKAICIAVIMAS
DYKAI

Lawndale Dental Laboratories

HEJNA BROS.
Atidara iki 8:30 p. v. — Subatomis iki 5 v. vak.
3945 W. 26th St. 1724 S. Ashland Ave.
Tel. Lawndale 2908 Tel. Monroe 9251

GARSINKITES "NAUJIENOSE"

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d., neš Nuostimį Nuo 1 Dienos

Turtas virš - - - - \$5,450,000.00

Atsargos fondas virš - - \$370,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD
FEDERAL SAVINGSand
LOAN ASSOCIATION of Chicago

JUSTIN MACKIEWICH, Pres.

Val. 9 iki 4. Ser. 9 iki 12

Sub. 9 iki 8 vak.

Tel. VIRginia 1141

CHARTERED BY U. S.

GOVERNMENT

SAVINGS FEDERALLY

INSURED

4192 ARCHER AVENUE

PIRKIT SAU MATRACĄ
TIESIAI IŠ DIRBTUVES

Wholesale Kaina

SUTAUPYKIT TARPININKO

PELNA

Mes esame dirbėjai matracų,

box springs ir studio couches

Mes atnaujiname senus matracus —

vienos dienos patarnavimas.

Mes pristatome bet kur mieste. Nuosirdžiai

kviečiame jus atlinkyti mūsų įmonę.

Atsineškit šį Kuponą
ŠIS KUPONAS YRA
VERTAS \$1.00 ANT
KIEKVIENO PIRKINIO
VIRŠ \$5.00

FABRIKĄ

1936-38 S. HALSTED ST.

Tel. MONROE 0377-0378

Tel. VICTORY 1272
DYKAI Apskaiciavimas.
Carr-Moody Lumber Co.
Naujos ir vartotos lentos, statybos
medžiaga, rėmai, durys, stogai na-
mams. Pagerinimus finansuojame,
neredžia įmokėjimų—3 metams iš-
mokėjimai, lietuvių pardavėjas.
3039 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.Bukit Malonų
SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leisdami iš-
kzaminuoti jas moderniausia
metoda, kurią regėjimo mokslo
gali suteikti
32 METAI PATYRIMO
pririnkime ainių, kurie pašalina
visą akių įtempimą
Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampus 18-tos
Telefonas CANA 052—Chicago
OFISO VALANDOS
Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m.
Troc. ir Šešt. 9:00 a. m. iki
7:30 p. m.

PIRKIT
TIESIOGIAI
Sutaupinkit 40%
išdirbtai puikių por-
tretų monumentams—
Padaryti U. S. A.
"MONTIGRAPH"
Garantuoto portreto
PATVARUS
REKAD - NENY-
STANČIO
ORO NEVEIKIAMO
Jis negali nukristi!
7008 SOUTH
PAULINA ST.
PROspect 1266

"Extra Dollars"
Beldžias i Jūsų Duris!**4%** Saskaitys atida-
rytos iki 15-tos
d. uždriba pilno
mėn. dividendą.Vėliausias
Dividendas

Visi fondai apdrausti iki \$5,000

by U. S. Gov't Agency

Fairfield Savings
and Loan Association

2729 W. Cermak Rd., Lew. 6400

SVEIKATOS KLINIKAS

TONSILUS \$13.50

Išima Už

PRABUVIMAS \$50.00

Ligoninėje

RAUDONGYSLIŲ \$25.00

Išėmimas ir Ligon.

REUMATIZMAS \$2.00

Greita Pagalba

GYDO VISAS LIGAS

Ekzaminacija

\$1.00

ir vaistai

DOUGLAS PARK HOSPITAL

1900 S. Kedzie Ave. Chicago

Skelbimai Naujienuose
duoda naudą dėlto,
kad pačios Naujienuos
yra naudingosNAUJA
MADŲ
KNYGA

PATTERN BOOK

KAINA 15 CENTŲ

Tik ką gavome naują madų
knygą, kurią galite gauti pas
mus. Siųskite savo orderius:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Vardas

Adresas

Miestas

Valstija

Naujienu Spulka
Permainė VardąVIETOJ LITHUANIAN BUILDING, LOAN
AND SAVINGS ASSOCIATION, DABAR
VADINSIS:—Universal Savings
and
Loan AssociationŠioje Asociacijoje visi indėliai yra apdrausti per
Federal Savings and Loan Insurance Corporation
Washington, D. C.

MOKA 3 1/2% UŽ VISUS INDĖLIUS. Kreipkitės

1739 SOUTH HALSTED STREET

V. DARGVAINIS

PIRMOSIOS ŽMONIŲ KNYGOS

(Sis tas iš literatūros istorijos)

Kur kas prieš mūsų erą, t. y. prieš porą tūkstančių metų pasaulis jau turėjo plačią literatūrą, kurioje užėmė beveik visų literatūrinių formų kilnius ir gražius pavyzdžius. Literatūra vystėsi, žmogui išmokus rašyti. Pabandykite įsivaizduoti sau galvojimą žmogaus, skurdžiai gyvenusio mažai dar teigiamame pasaulyje. Jis nuolat turėdavo susidurti su nesuprantamais jam gamtos reiškiniais, su problemomis (klauskimais), kurioms plintęs jo protas reikalavo išsiaiškinti. Tas problemas literatūros istorikas Andrew Lang šiaip suima:

"Kokia buvo pasaulio, žmogiu ir žvėrių pradžių pradžia? Kaip atsirado žvaigždės, jų santvarka ir judėjimai? Kaip reikia išsiaiškinti saulės ir mėnulio sukūrimą? Dėl ko tas medis turi raudonas gėles, o anas paukštis turi juodus ženklus uodegoje? Kokia būtų šio ar kitokių įstatymų ar papročių pradžia?"

Primityvus žmogus, ieškodamas ir suradamas atsakymus tiems klausimams, negalėjo vadovautis tuo viršenybės prieš kitus gyvius pojūčiu, kurį turime mes. Jis tikėjo, kad visi gyvi daiktai turėjo sielą, jis net tikėjo, kad ir negyvuose daiktuose buvo asmenybė ir siela. Štai Herodotas mums pasakoja, kad egiptiečiai laikė ugnį gyvu daiktu, lygiu žiurėiui; vėjas buvo taip pat gyvas daiktas, arba asmuo, turėjęs net savo vaikus. Laukiniam žmogui dangus, saulė, jūra, vėjas buvo ne tik gyvi asmenys, bet jie buvo žiaurus ir plėšrus asmenys. Su tokiu įsitikinimu mintyse priešistorinis žmogus ryžosi aiškinti savisatas problemas, ir tie jo aiškinimai, tie jo atsakymai sudarė tai, ką mes vadiname mitais (pasakojimais, padavimais).

Mitologija teikia mums ankstyvą mūsų galvojimo ir mūsų dvasinės istorijos vaizdą. Kai atsirado literatūra, kai žmogus pradėjo rašyti, jis visų pirma užrašinėjo tas gerai žinomas pasakas, kurios buvo kartu kartoms kartojamos, prie kurių kiekvieną kartą šį tą naujo pridėjo. Tai buvo pasakojimai apie gyvybę ir mirties paslaptį ir apie žmogaus santykius su tuo pasauliu, kuriame jis gyveno. Tie mitai, sudarę literatūros pagrindą, apima platų spėjimų lauką. Čia yra mitų, liečiančių pasaulio pradžią ir žmogaus atsiradimą žemėje. Yra mitų, liečiančių meną, vadinasi, kaip žmogus išmoko vartoti lanką, strėlę, arklą, kaip išmoko lipdyti puodus. Yra čia mitų apie

saulę, mėnesį ir žvaigždes, apie mirtį. Galiausiai idomiau romantiški mitai, pasakojimai apie lytišką meilę, apie santykius tarp vyrų ir moterų. Visuose tuose mituose bendra ypatybė yra žvėrių ir gyvų daiktų suasmeninimas. Ta bendra sąvoka iškelia idėją, kurią pasakaus esą apgyventas daugybės dievų, kurie gyvai, net kartais pikta domisi žmonių reikalais—tuos dievus reikia garbinti, reikia jiems melstis ir įtikti.

Tarp mitų ir religinių idėjų vystymosi yra labai artimas ryšys. Literatūros pradžia liečia dievų žygius ir veiklą ir, kaip matome, religinei idėjai plečiantis, žmogus statė šventoves ir sukūrė pamaldų ritualą.

Dainos ir Legendos

Nėra įdomesnė ir svarbesnė žmogaus istorijoje dalyko, kaip liaudies dainos ir legendos-pasakos. Pastebėtinas yra panašumas rytų ir vakarų dainų temose. Yra panašumų ir pasakose, kurios, galima sakyti, yra bendros visai žmuničiai. Daug yra teorijų, aiškinančių mitų praplitimą įvairiose tautos. Sakoma, kad jų panašumas galės būti atsitiktinis, bet tokia nuomonė nerimta. Taip pat sakoma, kad pasakos, bendros indams, persams, graikams, romėnams, vokiečiams, skandinavams, lietuviams, rusams ir keltams, buvusios žinomos visoms arijų tautomis, gyvenusioms centralinėse Azijos aukštumose, prieš joms kraustantis į vakarus, kečiomis gausiomis bangomis, kurti naujų tautų Europoje. Šis aiškinimas atrodo priimtinas, tik čia neįėjusi faktas, kad tos pasakos, žinomos amerikiečiams, pvz. kinams ir Australijos indėnams. Galimas dalykas, kad teisingiausias mitų universalumo aiškinimas yra tas, kad jie išreiškia universalių žmonių prityrimą ir sentimentą.

Kupidas ir Psichė

Koks nebutų aiškinimas, vis tik štai senojo pasaulio pasakų praplitis yra labai įdomus faktas. Pravartu būtų pateikti vieną kitą pavyzdį. Geriausiai žinomas graikų mitologijos incidentas (įvykis) yra pasaka apie Kupidą ir Psichę. Jaučiausioji karaliaus duktė Psichė buvo taip graži, kad pati deivė Venera ėmė pavydėti jai ir įsakė savo sunui Kupidui nusiųdyti mirtingąją gražuolę, Veneros konkurentę. Kupidas išsibrovė į Psichės butą. Pamatęs jos grožį, jis nustebo, atšoko atgal, ir viena jo strėlė sustrėlė, arklą, kaip išmoko lipdyti puodus. Yra čia mitų apie

MEKSIKOS MIESTAS. — Sylvia Ageloff, kurios draugas Frank Jackson nužudė Trockį.

kiek grožio ir nekaltumo. Neildami, jų pasakojimas per dėtas, lig galų gale herojai pasidaro beveik dievais arba dievų legijono globojamais didvyriais. Individualiai (asmeniškai) herojų laimėjimai buvo arti susiję su gyvenimu tos giminės, kuriai priklausė herojus, ir tuo būdu, kai žmonės pradėjo rašyti, jau buvo daug tradicijų ir padavimų, biografinių ir istorinio pobūdžio.

Heroiškos legendos neišsėmė visos medžiagos, kuri jau buvo paruošta ir laukė pirmo mokėjusio rašytojo žmogaus rankos. Bendras gyvenimas sukuria tam tikrus papročius. Negalima didesniai žmonių skaičiui gyventi šeimoje arba giminėje, neprisilaikant tam tikrų taisyklių. Tos taisyklės darosi vis griežtesnės ir įdomesnės, kai jos siejamos su tam tikrais pasakojimais, gyvenimo įvykiais. Ryškiausi įvykiai kiekvieno žmogaus gyvenime yra gimimas, mirtis, vedybos. Kiekvienam iš jų įvykių gan greitai buvo prikerintos ir tam tikros bendros tradicijos apeigos. Metų laiko pasikeitimai taip pat reikalavo tam tikrų apeigų—primityvio žmogaus gyvenime svarbus įvykiai buvo pavasario sėja, rudens piūtis, vasaros laukų darbai. Tuose papročiuose ir apeigose buvo gausi įkvėpimo dirva pirmiesiems rašytojams-kūrėjams.

Diana ir Endimionas

Dar geriau žinoma graikų pasaka apie Dianą ir Endimioną, taip pat įvairiomis versijomis kartojama kitose tautos. Mėnesio deivė Diana važiuojo savo baltais, kaip pienas, žirgais per dangų ir pamatė miegantį prie kalnelio dailų jauną plemenį Endimioną. Ji pasilenkė ir pabučiavo jį, o paskui kiekvieną naktį jį palikdavo savo vežimą toje pat vietoje ir skubėdavo trumpai savo laimės valandėlei prie Endimiono šono. Kuriam laikui praėjus, Diana, nenorėdama, kad Endimiono grožis žūtų ir sunyktų, užmigdė jį amžiams ir paslėpė urve, kurio niekados dar nebuvo lankęs žmogus. Pasaka priklauso saulės mitų grupei. Spėjama, kad Endimionas vaizduoja nusileidžiančią saulę, kurią žiuri mėnuo ir žvaigždės, eidami savo nakties kelionę. Ta pati pasaka yra žinoma Australijos laukiniams gyventojams, kurie yra bene labiausiai atsilikę pasaulyje. Pasaka žinoma yra singalezams ir centralinės Afrikos negrams. Tie mitai buvo brangi meniška nuosavybė kur kas prieš atsirandant literatūrai. Jie teikė įkvėpimo poetams, ne tik štai senovės Homerui ir Ovidijui, bet ir modernių laikų poetams.

Labai nesunku pastebėti, kad literatūros pradžia buvo kooperatinio, o ne individualinio pobūdžio. Motinos kartojė savo kūdikiams pasakas apie žvaigždes, tos pasakos buvo keičiamos, papildomos, ligi galų gale jos buvo rupestingai surašytos medžio luobe arba įbrėžtos papyruse. Šeimoms ir giminėms vystantis, atsiranda garsus ir didingi herojų žygiai, apie kuriuos viena karta pasakoja kitai, ir tie padavimai eina, kaip koks brangus turtas, iš vienos kartos į kitą, iš vienos šeimos į kitą. Pasakojimai kartojami su pasididžiavimu. Ilgainiui tų didvyrių žygiai gar-

binami, jų pasakojimas per dėtas, lig galų gale herojai pasidaro beveik dievais arba dievų legijono globojamais didvyriais. Individualiai (asmeniškai) herojų laimėjimai buvo arti susiję su gyvenimu tos giminės, kuriai priklausė herojus, ir tuo būdu, kai žmonės pradėjo rašyti, jau buvo daug tradicijų ir padavimų, biografinių ir istorinio pobūdžio.

Heroiškos legendos neišsėmė visos medžiagos, kuri jau buvo paruošta ir laukė pirmo mokėjusio rašytojo žmogaus rankos. Bendras gyvenimas sukuria tam tikrus papročius. Negalima didesniai žmonių skaičiui gyventi šeimoje arba giminėje, neprisilaikant tam tikrų taisyklių. Tos taisyklės darosi vis griežtesnės ir įdomesnės, kai jos siejamos su tam tikrais pasakojimais, gyvenimo įvykiais. Ryškiausi įvykiai kiekvieno žmogaus gyvenime yra gimimas, mirtis, vedybos. Kiekvienam iš jų įvykių gan greitai buvo prikerintos ir tam tikros bendros tradicijos apeigos. Metų laiko pasikeitimai taip pat reikalavo tam tikrų apeigų—primityvio žmogaus gyvenime svarbus įvykiai buvo pavasario sėja, rudens piūtis, vasaros laukų darbai. Tuose papročiuose ir apeigose buvo gausi įkvėpimo dirva pirmiesiems rašytojams-kūrėjams.

Naudokitės "Naujienu" Informacijų Biuru

Teikia Žinias Apie Parengimus.

"Naujienu" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą. Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienu" dienas savo parengimų. Taipgi ir rengėjai, pirm samdymo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienu", kad nesudurtų su kitais parengimais ir išvengtų nepageidaujamos konkurencijos. Ši patarnavimą "Naujienu" teikia nemokamai.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Vienas Iš Tūkstančių Chicagoje

GAZU ŠILDOMŲ MAŽŲ NAMŲ

Nuolatos didėjantis skaičius Chicago mažesnių namų yra apšildomi dujomis. Dabar, daugiau negu kada pirmiau, Chicago žiemos realizuoja, kad nepalyginamas Gazo šilumos smagus bei parankumas yra prieinamas vidutiniškos šeimos biudžetui. Pavyzdžiui, štai namas Juozo Petted, 5358 So. Honore Street, penkių kambarių medinis namas su gazu apšildoma karšto vandens sistema. Gazo šiluma per 8 šildymo mėnesius 1939-1940 m. šiame name kainavo vidutiniškai tik...

\$11.00

MĖNESIUI

PILNA SUMA SEZONUI TIK \$88.

Saukite WABash 6000 dėl Certified Apskaitymo Pilnai-Automatiškos Gazo Šilumos Jūsų Name

MODERN COOKERY CONSTANT HOT WATER SILENT REFRIGERATION GAS HEATING THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

KAM LAUKTI?

GAUK SAVO DANTINIUS PLEITUS DABAR!

\$9.50 ir aukščiau

Mes gaminame Dentures tik gavę išpaudą ir užsakymą nuo aisinuotų Dentistų. APSKAIČIAVIMAS DYKAI. Mes esame puikių dantinių pleitų gamintojai jau per šimtą metų. Atrikite, leiskit mums parodyti kombinaciją PERMATOMO PLEITO su NEW HUE DANTIMIS. Pataisymas \$1.00

Lawndale Dental Laboratories

HEJNA BROS. Atsargos iki 8:30 v. v. — Subatomis iki 5 v. vak. 3945 W. 26th St. 1724 S. Ashland Ave. Tel. Lawndale 2908 Tel. Monroe 9251

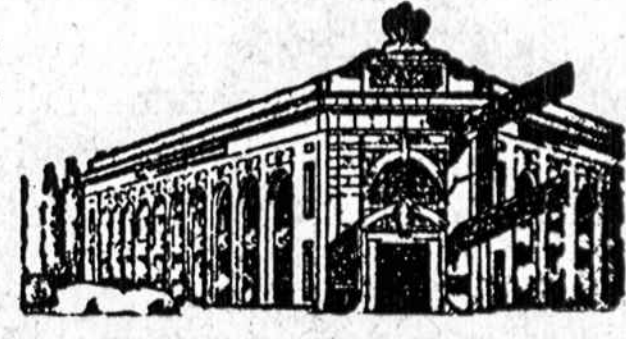
GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d. než Nuošimtį Nuo 1 Dienos

Turtas virš - - - - \$5,450,000.00
Atsargos fondas virš - - \$370,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 m.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago JUSTIN MACKIEWICH, Pres. Val. 9 iki 4. Ser. 9 iki 12 Sub. 9 iki 8 vak. 4192 ARCHER AVENUE Tel. VIRginia 1141

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT SAVINGS FEDERALLY INSURED

PIRKIT SAU MATRACĄ

TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS

Wholesale Kaina SUTAUPYKIT TARPININKO PELNĄ

Mes esame dirbėjai matracų, box springs ir studio couches

Mes atnaujiname senus matracus — vienos dienos patarnavimas.

Mes pristatome bet kur mieste. Nuoširdžiai kviečiame jus atlankyti mūsų įmonę.

Atsineškite šį Kuponą
SIS KUPONAS YRA VERTAS \$1.00 ANT KIEKVIENO PIRKINIO VIRŠ \$5.00
1936-38 S. HALSTED ST. Tel. MONROE 0377-0378

FABRIKĄ

Tel. VICTORY 1272 DYKAI Apskaitymas. Carr-Moody Lumber Co. Naujos ir vartotos lentos, statybos medžiaga, rėmai, durys, stogai namams. Pagerinimus finansuojame, nereikia įmokėjimų—3 metams išmokėjimai, lietuvis pardavėjas. 3039 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Bukit Malonų SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leisdami iš- kramtinuot jas moderniausia metodu, kurią regėjimo mokslas gali suteikti 32 METAI PATYRIMO pririnkime ainių, kurie pašalina visą akių įtempimą Dr. John J. Smetana Dr. J. J. Smetana, Jr. OPTOMETRISTAI 1801 So. Ashland Avenue Kampas 18-tos Telefonas CANAL 0523—Chicago OFISO VALANDOS Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m. Treč. ir Šešt. 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

PIRKIT TIESIOGIAI Sutaupinkit 40% Išdirbėjai puikių portretų monumentams— Padaryti U. S. A. Iki 1940 "MONTICELLO" Garantuoti portretai PARVAIS TIKAD NENYK PRO NEVEIKIAMO Jis negali nukristi! 7008 SOUTH PAULINA ST. PROspect 1206

"Extra Dollars"

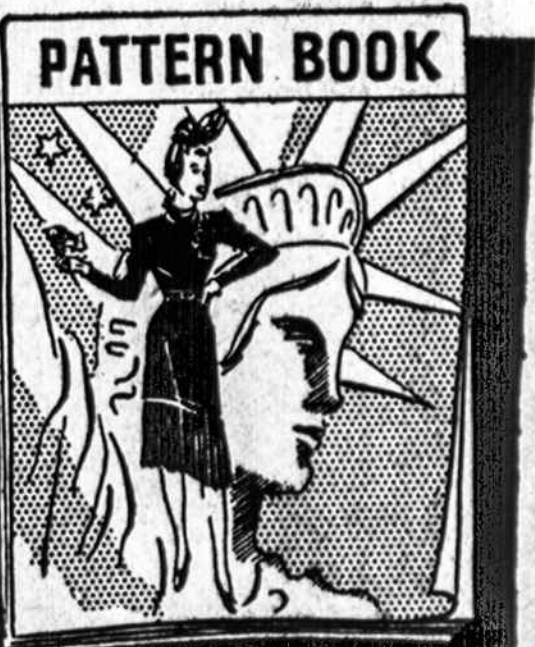
Beldžias Jūsų Duris! 4% Saskaitys atidarytos iki 15-tos d. uždirba pilno mėn. dividendą.

Vėliausias Dividendas Visi fondai apdrausti iki \$5,000 by U. S. Gov't Agency Fairfield Savings and Loan Association 2727 W. Cermak Rd., Law. 6400

SVEIKATOS KLINIKAS TONSILUS \$13.50 Išima Už PRABUVIMAS \$50.00 Ligoninė REUMATIZMAS \$2.00 Išėmimas ir Ligon. REUMATIZMAS \$2.00 Greita Pagalba GYDO VISAS LIGAS Ekzaminacija \$1.00 ir vaistai DOUGLAS PARK HOSPITAL 1900 S. Kedzie Ave. Chicago

Skelbimai Naujienuose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienuos yra naudingos

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 15 CENTŲ Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orierius:

NAUJIENOS 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Vardas _____ Adresas _____ Miestas _____ Valstija _____

Naujienu Spulka Permainė Vardą

VIETOJ LITHUANIAN BUILDING, LOAN AND SAVINGS ASSOCIATION, DABAR VADINSIS:—

Universal Savings and Loan Association

Šioje Asociacijoje visi indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation Washington, D. C.

MOKA 3 1/2% UŽ VISUS INDĖLIUS. Kreipkitės

1739 SOUTH HALSTED STREET

NAUJINIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas CANal 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Vieną kopiją	3
Savaitė	18
Mėnesiui	75
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoje, paštu: (Atpiginta):	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	1.00
Lietuvoje ir kitur užsienioje:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Piguus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Metai karo

Užvakar sukako lygiai metai, kai Hitlerio motorizuotos divizijos įsiveržė į Lenkiją, kurios nepriklausomybę buvo garantavusios Didžioji Britanija ir Francuzija. Taip prasidėjo naujas pasaulio karas.

Jisai buvo suplanuotas iš anksto. Vokietija rengėsi prie karo beveik per septynerius metus ir tam tikslui išleido, kaip pats nacių "fiureris" yra viešai pasakęs, netoli 100 milijonų auksinių markių, t. y. apie 40 milijonų dolerių.

Apie kiekvieną praeities karą budavo ginčijamasi, kas yra jo kaltininkas. Bet dėl šio karo jokių abejonių nėra, kad agresorius čia yra Vokietija.

Reikia tačiau pabrėžti ir kitą faktą. Prieš pradėdamas karą, Vokietijos diktatorius pasirūpino apsaugoti savo frontą rytuose, padarydamas "nepuolimo sutartį" su sovietų Rusija, nes iš praeities patyrimo Hitleris žinojo, kad sėkmingai kariauti dviejuose frontuose Vokietija negali. Ta Molotovo ir Ribbentropo pasirašyta Maskvoje 1939 m. rugpjūčio 23 d. sutartis atidarė kelią į karą.

Todėl, jeigu Hitleris yra agresorius dabartiniame kare, tai Rusijos diktatorius Stalinas yra agresoriaus talkininkas.

Šiandien yra visiems aišku, kad tuo Maskvos pakto sovietų Rusija ne tikrai užtikrino saugumą naciams rytuose. Po "nepuolimo" priedanga Stalinas taip pat susitarė su Hitleriu vienas antrą remti ir dalintis grobiu. Rusija padėjo Hitleriui pribaugti Lenkiją ir už tai gavo pusę jos teritorijos. Vokietija sulaukė Skandinavijos šalis nuo teikimo apgalbos Suomijai, kuomet šią užpuolė Stalinas, ir paskui leido jam pagrobti Baltijos valstybes. Atsilygindamas už tai naciams, Stalinas teisinio Hitlerį, kuomet šis įsiveržė į Norvegiją, Daniją, Holandiją ir Belgiją, ir padėjo jam tose šalyse organizuoti "penktą koloną", kad būtų greičiau sulaužytas jų pasipriešinimas užpuolikams.

Dabar ir vėl Stalinas su Hitleriu veikia išvien, dalindami Rumuniją ir keisdami sienas Balkanuose. Be to, kaip neseniai pasigyrė sovietų valdžios organas "Izvestija", sovietų Rusija visą laiką kooperuoja su hitleriška Vokietija ekonominėje srityje: bolševikai duoda Hitleriui žaliavą, o Hitleris aprūpina juos pramonės gaminiiais.

Tokiu būdu šis karas savo esmėje yra totalitarinių diktatūrų samokslas prieš demokratines valstybes. Kova eina ne dėl to arba kito teritorijos ploto Europoje ir ne dėl kolonijų Afrikoje arba kurioje nors kitoje pasaulio dalyje. Hitlerio kalbos apie "gyvenimo erdvę" (Lebensraum) vokiečių tautai yra tikrai propaganda. Tiktasis Hitlerio tikslas tai — užvaldyti pasaulį. O užvaldyti pasaulį jisai nori tam, kad vokiškoji "arijų" veislė pataptų viešpačiais visoms tautoms.

Aiškūs dalykai, kad jeigu Hitleris savo tikslą pasiektų, tai dabartiniai jo talkininkai, Stalinas ir Mussolini, būtų taip pat tikrai jo bernai. Bet kitokios išeities jiems, matyt, nėra, kaip tarnauti nacių "fiureriui". Sutremę savo šalyse demokratiją, juodu negali dabar eiti su demokratinėmis valstybėmis ir kovoti prieš Hitlerį.

Todėl visas klausimas šiandien susiveda prie to, ar Hitleris su savo pastumdėliais Maskvoje ir Romoje laimės karą. Jeigu laimės, tuomet Europoje (o gal but, ir Amerikoje) ilgiems, ilgiems metams išnyks laisvė ir bet kokia proga progresuoti dvasiniai arba materialiniai. Apie mažųjų tautų išsilaisvinimą tuomet, žinoma, nebus nė kalbos.

Per pirmuosius karo metus totalitarinis barbarizmas, dėja, turėjo nepaprastai didelių laimėjimų. Reikia tikėtis, kad antrieji metai jam nebus taip laimingi, nes demokratijos jėgos, kurios dar nėra sunaikintos, šiandien jau žino, koks pavojus joms gresia. Prieš metus laiko dauguma demokratijos šalininkų to nežinojo. Jie buvo užklupti netikėtai, ir buvo nepasiruošę.

Pragaistingos iliuzijos

Sovietų Raudonajai armijai užpludus Lietuvą, žmonės pasitikio ją ne su entuziazmu, kaip skelbė melagingi "Eltos" pranešimai, bet su dideliu nusiminimu ir baime.

Apie tai liudija tik-ka pagrižę iš Lietuvos amerikiečiai. Pasikalbėjime su vienu jų, kuris tilpo pereitą šeštadienį "Naujienose", sakoma, kad "džiaugėsi tik žydai ir rusams šaukė 'ura' ir mėtė jiems gėles, — nes buvo gandy, kad Lietuvą gali užimti vokiečiai, tai, žinoma, žydams tuomet būtų galas".

Lietuvos žydai manė, kad bolševikai atėjo juos apsaugoti nuo Hitlerio. Tuos gandus, kad Hitleris rengiasi okupuoti Lietuvą, paleido greičiausia patys bolševikai.

Iš kitos pusės, pas Lietuvos žmones, kurie gavo partitį ant savo kailio bolševikiško jungo žiaurumą, dabar plinta viltys, kad juos išvaduos Hitleris.

"Bendrai pas žmones", skaitome tame pasikalbėjime, "nusistatymas toks, kad ateis vokiečiai ir rusus iš Lietuvos išvys ir vėl Lietuva atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę. Tas samprotavimas auga kiekvieno lietuvių širdyje. Privertinai šaukia Stalinui 'ura', bet širdyje sako, kad ateis laikas, kada, padedant vokiečiams, jis lups kailį kacapams."

Tie įsivaizdavimai, taip Lietuvos žydų, kaip ir Lietuvos lietuvių, yra visai klaidingi ir labai vieniems ir antriems pragaistingi. Hitleris neis Lietuvos vaduoti nuo Stalino, ir Stalinas negins Lietuvos nuo Hitlerio.

Juodu yra draugai ir partneriai. Tarp jų seniai yra sutarta, kas ką turi valdyti ir išnaudoti. Kol karas tęsis, jų susitarimas neiširs, bet gali dar labiau sustiprėti.

Ne pro šalį čia bus atsiminti tą faktą, kad Miuncheno krizės metu (1938 m. vasarą) daugelis čekų, net ir prezidentas Beneš, buvo įsivaizdavę, kad juos apgins nuo Hitlerio Maskva. O tuo tarpu šiandien yra žinoma, kad jau tuo laiku Stalinas stengėsi slapta susitarti su Hitleriu. Už kelių mėnesių po nelaimingos Miuncheno konferencijos Berlynas su Maskva galutinai susiuostė, ir kuomet nacių armija įmaršavo į Pragę, tai sovietų valdžia nė nepyptelėjo. Netrukus Stalinas išvarė iš Maskvos čekoslovakų pasiuntinybę, tuo būdu formaliai pripažindamas Hitlerio pagrobimą Čekoslovakijos.

Taigi ir Lietuvai nėra menkiausio pagrindo tikėtis, kad ją išvaduos vienas arba kitas diktatorius. Lietuva atgaus laisvę tikrai tuomet, kai bus sutriuškintas hitlerizmas. Griuvus Hitlerio diktaturai, visi kiti diktatoriai nusirs, kaip lėpšės, nuo savo sutų.

Kitokios viltys Lietuvos ateičiai nėra, kaip tik demokratijos pergalėje ant hitlerizmo. Yra svarbu, kad tai suprastų visi Lietuvos žmonės.

== APŽVALGA ==

BUTŲ REIKALAVĖ TROCKIO DEPORTAVIMO

Sovietų žvalgybos agentas Jackson-Van Der Dreschd užmušė Trockį jo namuose, apsimetęs jo "draugu". Sakoma, kad tai buvo paskutinis GPU užmojimas nusikratyti buv. sovietų karo komisaro. Pirmesnis pasikėsinimas į jį nužudyti, šių metų gegužės mėnesį, nepavyko. Jeigu būtų nepasisekęs ir šitas samokslas prieš Trockio gyvastį, tai Stalino klapčiukai, po Lombardo Toledano vadovybe, būtų reikalavę, kad valdžia išvytų jį iš Meksikos.

Lombardo Toledano yra Meksikos Darbininkų Konfederacijos pirmininkas. Jisai akiai tarnauja Maskvai.

Meksikos prezidentas Cardenas netrukus pabaigė savo tarnybą. Jo vietą užims naujas prezidentas Camacho. Bet prieš jį grėsina padaryti sukilimą jo oponentas Almanas. Šita proga Meksikos komunistai ir rengėsi pasinaudoti savo kampanijoje prieš Trockį. Jie būtų pastatę ultimatumą naujamjam prezidentui: arba deportuok Trockį — arba mes remsime tavo prešą.

Bet laukti Trockio, deportavimo jau nereikia. Jisai yra užmuštas ir palaidotas. Stalinas dabar gali, išrukęs pypkę, saldžiai miegoti.

VALOSI NUO "PENKTA-KOJŲ"

"Vienybė" praneša, kad Lietuvos Spaudos Klubas (New York) nutarė mesti lauk iš savo tarpo tuos narius, kurie pritaria sovietų pagrobimui Lietuvos.

"Reikia pastebėti", sakoma toje žinioje, "kad šis nutarimas ne vien tik taikomas

į komunistus, bet į visus, kurie bet kokią būdu remia ar simpatizuoja demokratijos priešininkams. Pasalinimui tokius iš mūsų organizacijos, mes pašaliname ne tik Lietuvos nepriklausomybės priešininkus, bet ir Suv. Valst. priešininkus, nes šios tautos vyriausybė jau ne sykį yra griežtai smerkusi Europos diktatorių žygius."

Vienas komunistų simpatizatorių iš to klubo jau pasitraukė. "Nauj. Gadyne" rašo, kad iš Lietuvos Spaudos Klubu reikiavo Dr. A. Petrika. Kitas narys yra šaukiamas "pasiaiskinti".

"Brooklynietis radio vokalando vedėjas Jonas Valaitis", sako "Nauj. Gadyne", "kiek teko patirti, yra kviečiamas į Lietuvos Spaudos Klubu busimam susirinkimui. Klubas noris žinoti, kodėl J. Valaitis 'bustina komunistus'. Klubiečiai esą nusitarę neturėti jokių reikalų su komunistais, kurie užgria Lietuvos okupantų žygius."

EINA, BET NEŽINO KUR

Kiekvienam žmogui pasitaiko kartais pasiklausti kelio, žmogus žino, kur jisai nori nueiti, bet nežino, kaip nueiti.

"Tėvynės" redaktorius turi kitokią problemą. Jisai eina, bet nežino kur. Visi tikslai, kuriuos jisai iki šiol turėjo, jam dabar pasidarė be vertės arba abejotini, ir jisai stato visą liatiniją įvairių įvairiausių klausimų, kuriems, girdi, reikės surasti "naujus atsakymus". Jo klausimai apima begalę visokių dalykų: ar valdžia turi mums duoti duoną, kas yra proletariatas, marksizmas, komunizmas, "aritmetiška demokratija", ar reikalinga tarptautinė

prekyba, ar reikia auginti daug vaikų, ir t. t., ir t. t.

Tiek klausimų susyk pastarąsias, bet kam gali apsisukti galva. Bet, plačiai klausdamas, K. Jurgelionis slaurai žiuri. Jisai įsistebeilijo į Stalino "komunizmą" ir, priėmęs jį už visokio pikto saiką, bando surasti nuo jo vaistų. Komunizmas pavergė Lietuvos žmones. Tai gi, rašo SLA organo redaktorius, —

"Jūs ir save mes turime išlaisvinti iš komunizmo kailėjimo. Juose ir savyje mes turime išnaikinti viską tą, kas privedė (! — "N." Red.) prie komunizmo kailėjimo, kas privedė taip daugelį žmonių visame pasaulyje prie to kailėjimo."

Yra aišku, kad tai labai siaura ir vienpusiška pažvalga. Turbut, ne mažesnis skaičius žmonių pasaulyje yra fašizmo kailėjime. Nors tuodu "izmai" šiandien yra labai panašūs vienas į antrą, bet jų evoliucija buvo skirtinga. Bolševikai pradėjo savo viešpatavimą, naikindami kapitalistus ir dvarininkus; o fašistai kaip tik su kapitalistų ir dvarininkų pagalba įėjo į valdžią!

Fašizmas atsirado, kaip reakcija prieš komunizmą. Daugelis žmonių todėl per metų metus fašizmą rėmė, tikėdamiesi, kad jisai sunaikins komunizmą. Tuo tarpu kiti žmonės, kurie neapkeitė fašizmo, rėmė komunizmą su vilčia, kad jisai nugalės fašizmą. To rezultate ir komunizmas, ir fašizmas tarpo. O kuomet juodu pasidarė galingi, tai juodu kiekvienas savo šalininkus apgavo: užuot kovoję prieš kito, juodu susijungė.

Šito susijungimo vaisiai yra dabartinis karas, daugelio Europos tautų — jų tarpe ir Lietuvos — žlugimas ir pavojus Amerikos saugumui.

Taigi jau šiandien, rodos, reikėtų suprasti, kad dabartinių pasaulio bėdų kaltininkai yra ne vien tikai komunistai, bet ir fašistai. Jurgelionis, matydamas visų nelaimių šaltinį komunizme, daro tą pačią klaidą, kurią darė Europos (ir Amerikos) politikieriai, leisdami įsigalėti Mussoliniui, generolui Franco ir Hitleriui.

Bet jisai žiuri ne tikrai siaurai ir vienpusiškai. Jisai žiuri labai paviršutiniškai. Apie komunizmą jisai sprendžia pagal komunistų žodžius, o ne pagal jų darbus. Dėl to, kad Leninas savo aziatišką despotizmą "parėmė" frazėmis, išpeštonis iš K. Markso raštų, tai Jurgelionis sako:

"Ar Marksas nėra Rusijos bolševikų tėvu?"

Žinoma, kad nėra. Nuo 1847 m., kai Marksas paskelbė "Komunistų Manifeste", kad pirmas darbininkų judėjimo uždavinys yra "iškovoti demokratiją", jisai per visą savo gyvenimą laikėsi to įsitikinimo, jog darbo žmonių kelias į laisvę eina per demokratiją. O Leninas savo komunizmo Rusijoje ėmė steigti, paskelbdamas, kad demokratija tai — "supuvęs buržuazijos išmislas".

Net ir ta frazė apie "proletariato diktatūrą", kurią Leninas kartojė kiekvienoje savo kalboje ir kiekviename straipsnyje, dumdamas akis žmonėms, nėra joks įrodymas, kad bolševikai esą Markso pasekėjai. Tiesa, Marksas tą frazė pavartojo viename savo laiške, bet jisai tenai pat pasakė, kad tikamiausia proletariato diktatūros forma yra "demokratinė respublika". Ir tame pačiame laiške Marksas pasisakė net prieš mokyklų pavidimą valdžios kontrolėn, išpešdamas, kad valdžia su mokyklų pagalba gali pavergti žmonių dvasią. O Leninas demokratine respublika pasmaugė pačioje jos užuomazgoje (ginklu įsivaikydamas Rusijos steigiamąjį

St. Miščikas-Ziemys

Gyvenimo pamokos

(Iš žurnalisto užrašų)

I. Reikia mokėti žiūrėti

Bene sunkiausia kalbėti žmogui apie save, o tuo labiau, kas surišta su savu amatu, jei viską vadintume amatu, ką tik žmogus beveikia.

Kalbėti apie savo profesiją, reikią, išduoti savo paslaptis, ties kaip bebūtų profesija paprastą, nesudėtingą, kiekvienas joje verčiasi savotiškai.

Tuo sunkiau ir sudėtingiau žurnalistikoje, kuri šiandien apima visas gyvenimo sritis ir buti žurnalistu, vertu šio žodžio ir vardo, ne taip jau lengva, nes žurnalistas turi būti savo rūšies keliaujanti enciklopedija, visa žinančiu, visa mokančiu žmogumi.

Tuo sunkiau buti lietuvišku žurnalistu ir dar užsienio lietuvių spaudoje.

Svetimtaučiai, kurių tarpe tenka lietuviškam žurnalistui dirbti užsienyje, turi savotišką darbo pasiskirstymą, kiekvienas dirba savo srityje ir tuo patenkintas, gali dargi tobulėti, pasiekti aukščiausią laipsnį, virsti kurios nors gyvenimo srities specialistu.

Bet vargšas lietuvis? Tikrai turi būti vargšas, ypač, jei dar galvoja iš žurnalistikos pelnytis duoną sau ir tuo liudnesnis jo likimas, jei tos duonos reikia žmonai ir visai šeimai.

Jau nekalbėkime apie apmokėjimą, apie taip skaudų klausimą — honorarą, kurio ner vienas lietuviškas laikraštis užsienyje nenori mokėti ir nenori mokėti ne dėl to, kad nenori, bet dėl to, kad negali, nes visų mūsų laikraščių finansinė padėtis tokia, jog nežinia kur baigiasi skolos ir kur prasideda pajamos.

Bet juk tie patys lietuviški laikraščiai, norėdami patenkinti savo skaitytojus, turi nertis iš kailio ir stengtis patenkinti skaitytojų reikalavimus, padaryti laikraštį įdomiu, kad jis pavaduotų kitus, užpildytų skaitomus svetimtaučių laikraščius.

Ir lietuviškas žurnalistas, gyvenantis ir dirbdamas užsienyje, užsienio lietuviškoje spaudoje, negali pasirinkti kurią nors sritį, nors ji jį ir labai įdomintų, nes toje srityje jis maža tegalėtų atspausdinti, gi maža atspausdinus — pajamos katastrofiškai mažta ir ne tik šeimai, bet dargi rašalui nepakaks, jau nekalbant apie rašomąją mašinėlę, kurios raikštis staiga pabrango.

Gi mūsų tarpe išsidirbus nuomone, jog redaktorius imas algą turi pripildyti laikraštį, jei jis to nepadarė, jis netinka.

Bet nejaugi šiandien vienas žmogus, dargi genijus, gali pripildyti laikraštį, o tuo labiau dienraštį, kad jis skaitytojui teiktų tikrą pasitenkinimą, užgančintų jo reikalavimus?

Niekuomet.

Kai kas sako, kad lietuviška spauda turi užsiimti vien lietuviškais klausimais, nes visam kitam turime užsieniečių spaudą. Bet, gerbiamieji, užsieniečiai žiuri visa iš savo taškaregio, gi mes iš savo. Vieną ir tą patį faktą vienas gali vienaip, kitas kitaip atvaizduoti, o tai turi nepaprastai svarbios reikšmės.

Šiandien, kuomet pasaulis nežengia milžiniškais žingsniais, seimą ir sugalvoja "sovietų tvarką". Į valdžios rankas jisai paėmė ne tikrai mokyklas, bet spaudą, darbininkų profesines sąjungas, meno organizacijas ir t. t.

Tai kaip gi galima šito totalitarinio despotizmo tėvu vadinti Marksa?

bet lekia penkių šimtų kilometrų greitumu, žmogus negali ir neturi laiko atsiduoti knygų skaitymui ir jis nori visa rasti laikraestyje, kurį jis pasirinko. Jei neranda viską kasdien, tai sekmandenia ar šiaip dėpjos prieduose, specialiuose skyriuose, nori surasti atsakymą į visus klausimus.

Ir tai verčia šiandieninį žurnalistą nesitenkinti vien naujų faktų pateikimu, nes tai mes randame paprastose telegramose, kurios jau tarptautinės ir visur veik vienodos, lietuviško laikraščio tikslas tuos faktus aiškinti, gi aiškinime mes galime labai smarkiai skirtis nuo užsieniečių.

Iš vieno nuogo fakto galima padaryti šimtus išvadų, galime visokeriopai į tai pažiūrėti.

Ir kaip pavyzdį patieksiu jums vieną paprastą iš netolimos praeities, kas gal kasdien pasikartoti, faktą, kuris užrašytas mano bloknote, kuomet dargi negalvojuo buti žurnalistu, bet vien paprastu faktų rinkėju, faktų, kurie gali buti naudingi studijuojančiam jaunuoliui, kuris nesitenkina vien vadovėliais, bet nori kartu neatsilikti nuo gyvenimo.

Užrašas padarytas 1918 m. pradžioje, t. y. turint vos keturioliką metų.

Užrašas štai toks: "Petrapilio ligoninėje žiauriai nužudyti be jokio teismo buvusio Kerenskio valdžios ministras: Šingarevas ir Kokoškinas. Juos nužudė jurininkai įsiveržę naktį į ligoninę."

Ir viskas.

Tai faktas paimtas iš kurio nors tuo laiku skaityto laikraščio, kuris patiekė paprastą telegramą ir kurią aš dievai žino dėl ko užrašiau. Užrašiau, gal todėl, kad bendrai rusų revoliucija mane įdomavo, gal dėl to, kad pats faktas buvo keistas, nes šie du ministrai nužudyti ligoninėje, bet ligoninėje jie skaitėsi areštuoti ir kaip fokie negalėjo buti nužudyti be teismo sprendimo.

Kadangi aš pratęs apie asmenis daryti užrašus prisilaidydamas alfabeto tvarkos, daug metų prasilinkus, šis užrašas padidėjo ir pagaliau susidarė medžiagos, jog būtų galima išrašyti knygą parašyti.

Ir štai kokių nepaprastų pamokų galima išmokyti iš šio paprasto fakto. Tiesiog stebėtina.

Ir visa šita būtų turėjęs lietuviškas žurnalistas parašyti, kad padarytų laikraštį įdomiu.

II. Žmogus nežino savo likimo...

Kiekvienas žmogus, kuris atsiduria areštuotas revoliucijos metu, mirties ir gyvybės klausimas vienas iš svarbiausių. Šiais liudnais sukilimo ar revoliucijos laikais, kuomet amžių neštas jungas nupuola ir kiekvieno širdis pilna nesuvestų sąskaitų, kiekvienas būvusio jungo dalyvis arba dargi jo netiesioginis dalininkas jaučia savo asmeniui pavojų.

Šienu Kerenskio ministrai nieko bendro neturėjo su caro režimu, dargi budami paskutinėje valdžioje niekuo nepasizymėjo, kad lauktų mirties arba dargi teismo ir nors bolševikų valdžia gan buvo griežta, šiems dviem ministrams neiškėlė jokios bylos ir jei laikė Petro ir Povilo tvirtovėje areštuotais, tai gal tik dėl darbo gausumo ir iš dalies ir jų naudai, nes nepakliuvo liaudies keršui, kuri vargu beužiiminėjo tuo laiku praeities nagrinėjimu, jai pakako, kad buvo ministrais.

(Bus daugiau)

Apie Atitolimą Nuo Dievo

— SKAITYTOJŲ BALSAS —

Turėkime truputį kantrybės ir susipažinkime su Romos katalikų bažnyčios autoritetų pareiškimais tiesos, taikos ir gerovės reikalais.

Lietuvos Jėzuitų „Zvaigždė“ No. 2, 1940 rašo: „Sv. Tėvas Pius XII savo Summi Pontificatus Enciklikoje labai apgalvestauja, kad visų šios dienos karų, vaidų ir nesutikimų priežastis yra ne kas kita, kaip atitolimas nuo tikėjimo į Dievą ir nemirtingąją sielą. Visa tat turi užsibaigti baisia artimo neapykanta.“

Tai vienas pareiškimas. Dabar štai antras.

Sv. Augustinas yra parašęs: „Kai tik kuri nors valstybė atsisako nuo Dievo ir tikrosios religijos, tai ji būtina prisiartina prie katastrofos. Ji gali laikytis dešimt ar dvide-

šimt metų, penkiasdešimt ar net šimtą metų, bet juo ilgiau ji bus be Dievo, juo jos grūvimas bus baisnis, nes nebeteiki vėjų valstybių pamato-religijos.“

Dabar trečias ir paskutinis pareiškimas.

Toje pat Jėzuitų „Zvaigždė“ No. 1, 1940 skaitome: „Prieš keturius šimtus metų nemaža katalikų dalis paniekino savo tikrąją motiną bažnyčią, nuo jos atpuolė ir išgalvojo savąjį mokslą. Tai buvo protestantai ir anglikonai. Kaip negerai vaikais tarpusavyje nesugyvena, taip nesugyvena nei tie atskaliniai: suskilo į šimtus sektų, vieni vieną mokslą išpažįsta, kiti kitą. Tos peštynės truko jau šimtus metų, nesiliauja jos ir šiandien.“

Toliau autorius išveda, kad protestantai — tai krikščionys be motinos.

Nors tuos pareiškimus padarė aukščiausi Romos katalikų bažnyčios autoritetai, bet jie išreiškė taip aiškiai, kad juos kiekvienas gali suprasti. Iš tų pareiškimų matome, kad visų šios dienos karų, vaidų ir nesutikimų priežastis yra tai atitolimas nuo Dievo ir nuo Romos katalikų bažnyčios. Iš to išeina, kad pagal Romos katalikų bažnyčios autoritetų manymą pasauliui reikia grįžti prie Dievo ir Romos katalikų bažnyčios. Tuomet visi karai, vaidai, nesutikimai ir kitos bėdos pranyks, kaip rasa, saulei patekęs. Tada kaip geri motinos Romos katalikų bažnyčios ir tėvo popiežiaus vaikai žmoniškai užgyvensime. Tada daugiau nebebus krikščionių be motinos.

Bet pirmą negu visi imsime bėgti prisiglausti po sparnu motinos Romos katalikų bažnyčios pažvelgkime, kaip sugyvena tarpusavyje tie krikščionys, kurie nebuvo ir nėra krikščionys be motinos. Nė vienas lietuviui tas nėra sunku padaryti. Kaip sugyvena po sparnu Romos katalikų bažnyčios budami lenkai, lietuviai, čekai, slavokai uniotai ukrainiečiai? Visi žinome, kad nuo amžių tarp jų ėjo pragarą džiuginančios peštynės, rietenos ir nesutikimai. Tarp jų ėjo ir kruvini karai. Nesutikimai ir peštynės tarp jų ir dabar tebeina. Šių Romos katalikų tautų nesutikimai ir peštynės davė progos įsigalėti ir sustiprėti Hitleriui ir Stalinui. Galų gale šių Romos katalikų tautų nesantaika ir įdrasino Hitlerį ir Staliną sudaryti bendrą frontą ir pradėti karą. Taigi dabartinio karo kaltininkai yra ne kas kitas, kaip minėtų Romos katalikų tautų nesutikimai.

Sv. Augustino pareiškimas šių dienų faktų šviesoje yra tiesiog juokingas. Kadangi nei viena tauta pasaulyje taip katastrofiškai negriuvo, kaip Lenkija, tai išeina, kad Romos katalikiška Lenkija buvo labiausiai ir ilgiausiai atitolusi nuo Dievo ir tikrosios religijos. O kas blogo iš to, kad protestantai susiskaldė į sekas? Juk tos sekos, kaip visi žinome, pusėtinai gražiai sugyvena ir visuomeniškos ramybės niekur nedrumsčia. Jei Romos ka-

talikai lietuviai, Romos katalikai lenkai, Romos katalikai čekai, Romos katalikai slavokai ir uniotai ukrainiečiai būtų sugyvenę taip, kaip sugyvena Luteronai, kalvinai, baptistai, reformatai, ir kiti protestantai, tai žmonijos gyvenimas dabar būtų daug ramesnis ir laimingesnis.

Tad kaip dabar atrodo minėti Romos katalikų autoritetų pareiškimai? Juk tiesiog reikia buti paskutiniu užsimerkėliu, kad nematyti jų kreivumo.

Galų gale matome, kad neklaidingoji Romos katalikų bažnyčia su savo Jaltbrzykoviškiais yra labiau nutolusi nuo Dievo, negu klaidingas pasaulis. Todėl grįžimas prie Dievo turi prasidėti ne pas protestantus, anglikonus ir katalikus, o pas pačius Romos katalikus, o ypač Romos katalikų bažnyčios vadovybę.

— Tiesos Ieškotojas.

Iš Politikos Lauko

„Nepasiduokime Suvedžiojam“

Taip pareiškė klubo sekretorius Jonas L. Juozaitis per pereiną 13-to wardo Demokrati klubo susirinkimą, ragindamas visus susipratusių lietuvių būti ištikimais demokratų rėmėjais ir nepaisyti republikonų propagandos.

Šiandien Washingtonė randasi vienas geriausių Sąjūnyty Valtstybių prezidentas visoj jos istorijoje, bet, žinoma, jis visiems negali įtikti, nes kapitalistai griežtai priešingi prezidento Roosevelto užtarimui darbininkų ir suvargusių žmonių. Visame šios šalies gyvenime nebuvo pravaista tiek daug įstatymų, kurie siekiasi pagerinti paprastų, neturtingų piliečių būklę, kaip buvo pravaista per pereiną 8 metus.

Todėl darbininkų priešai, visi stambūs turtingieji finansuotojai savo kandidatą, nesigailėdami pinigų nė darbo, kad galėtų prezidentą Rooseveltą pašalinti. Kadangi kapitalistai kon-

troliuoja laikraščius, „motion pictures“, radio ir kitus propagando įrankius, tai jie lengvai užnuodija mintis daugelio paprastų žmonių.

Hitleris, kuris yra žinomas kaip didžiausias propagandos ekspertas, gali daug pasimokyti nuo mūsų republikonų vadų, kurie pasiryžę prezidentą Rooseveltą kuogreičiausiai išvartyti iš tarnybos, kad jie galėtų vėl panaikinti įgyvendintus darbininkams pagerinimus.

Todėl kviečiame visus lietuvius atsilankyti į klubo susirinkimą, kur bus sudaryti planai tolesniam veikimui, kad Rooseveltas ir vėl paliktų šios šalies prezidentu.

Susirinkimas įvyks rugsėjo 15 d. Lietuvių parapijos salėje, Marquette Park apylinkėje, 2 val. po pietų. Bus rodomi movies ir kiti pamarginimai. Visiems įžanga nemokama.

„Vietos vadai netinkami“

Klubo pirmininkas ir visuomenės veikėjas Dr. Jonas Poška toliau pareiškė, kad jei šis

SAPNAVAI?

NENUSIMINK! NUSIPIRK

SAPNININKA

—SAVO SAPNĄ SUŽINOSI

Sapnininką su Mitologija, Papročiais, Prietarais ir Patarmėmis galite gauti už \$1.00. Per paštaštą siuriant kainuoja \$1.10

NAUJIENOSE
1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

SALEM, ORE. — Senatorius Charles L. McNary (po dešinei) savo farmoje vaišina svečius sviestainiais. Jis yra republikonų partijos kandidatas į vice-prezidentus.

lanki valdžia, o ne turtuolių pataikunai valdytų šią šalį.

— Piliėtis.

Cicero

Lietus Sutrukdė Išvažiavimą

Praeitą šeštadienį turėjo būti piknikas Liberty darže Draugystės Lietuvos Kareivių Uniforomos skyriaus, bet tas nelabasis lietus sugadino. Tačiau kareiviai nenusiminė. Su darbo savininku, p. Pilkiu, sutarė turėti išvažiavimą 7 dieną rugsėjo, šeštadienį po pietų. Kas kareivius atjaucate ir jiems pritariate, atvažiuokite, o turėsite gerus laikus. Jeigu ir vėl oras būtų nepalankus, tai tos visos šaunios išklmės įvyks Liuosybės Svetainėje, 14th St. ir 49th Ct. Prašau visus turėti tai atmintyje.

Gal Paskutinis Išvažiavimas Į Žaliuojančius Laukus

Rugsėjo 15 dieną Liberty darže, Cicero Lietuvių Liuosybės Namo Bendrovė turės savo metinį išvažiavimą su \$15.00 pirma dovana. Iš viso yra septynios dovanos.

Tikietais 10c. Tą mažą dešimtuką išgali kožnas, o be to, ir apsimoka, nes namo bendrovė reikalinga paramos kaipoprivatė įstaiga. D.

Kasdien skaitydami „NAUJIENAS“ lietuvių įgyja naudingų žinių ir gerų pamokinių.

NAUJIENOS

NAUJIENOS pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
NAUJIENOS turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.
NAUJIENOS paduoda vėliavines pasaulines žinias.
NAUJIENOSE rasite neatspaustuotų žinių iš Lietuvos.
NAUJIENŲ prenumerata Amerikoje (be Chicago) kainuoja \$5.00, Chicagoje ir Europoje — \$8.00.
NAUJIENOMS — pinigų siųskite tiesiai antraštu:

“NAUJIENOS”

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite „Naujienas.“

„Naujienos“ yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite „Naujienas“ šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicago), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

“NAUJIENOS”

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Susipažinimui kopiją pasųsime be luo.

UZEIKITE PAS
PETE YOUNG
Narys: 271 Am. Legion Post,
Chicago Lietuvos Draugijos.
SCHLITZ ALUS
82nd ir Kean Avenue
(prieš Tautiškų kapinių vartus)
WILLOW SPRINGS, ILL.

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
8216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogas, rinas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pilmui apdraustas.

Remkite Lietuviską Zyduką
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

PERMODELIUOKIT SAVO SENUS KAILIUS

Visa Tai už \$15.00
Permodeliavimas Pataisymas Naujas Pamašimas Valymas Paliavojimas Storage Apdrauda
Pasiuntinį pasaukit telefonu STATE 7626
190 N. STATE ST. Suite 746
State-Lake Bldg.
Extra kailiai be pelno (jei vartosit)

10 tas Metinis Ispardavimas

Visos ainos Numuotos
NAUJAS APSILDYMAS
4 kambarių namui
\$212
Pilnai Nereikia įmokėti Mėnesiai išmokėjimui
36

WESTLAKE SUPPLY CO.
1300 W. LAKE STREET
Monroe 4842-3-4

FOTOGRAFIAS

CONRAD
FOTOGRAFIAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškais užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom formičius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.

3212 So. Halsted St.
Saukit Tel. VICTORY 0066

Tel. CICERO 5306

C. & M. PAUGA
DISTRIBUTORS

Parduodam geriausius ir stipriausius
FOX HEAD ALŲ
Vynai-Likieriai-Gėrimai į visas miesto dalis.

5031 W. Roosevelt Rd.
CICERO, ILL.

Sophie Barcus
RYTINE RADIO VALANDA

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taigpi 7:00 val. vakare.
Išgarskit vėliausias žinias muzika ir kitus įdomius pranešimus.

Remkite tuos, kuri garsinasi

MADOS

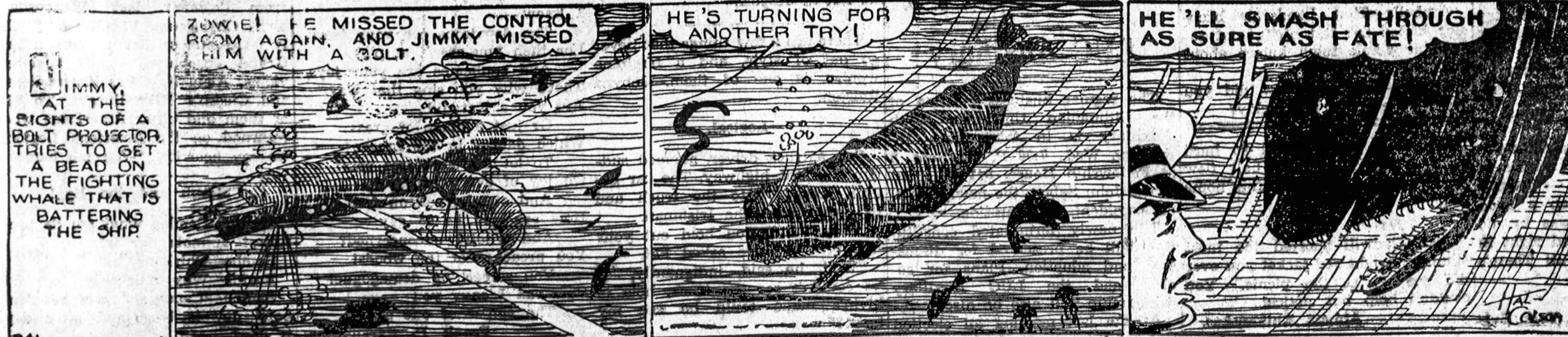

No. 4568 — Apatinis — su išsiuvinėjimu. Sukirptos mieros 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46 ir 48.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blanką arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą, pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigų arba pašto ženklais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdodu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. _____
Mieros _____ per kratinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valstija)

JACK SWIFT

"AMERICAN FIRST -- LITHUANIAN ALWAYS"

ENGLISH SECTION

PUBLISHED EVERY MONDAY

TUESDAY, SEPTEMBER 3, 1940

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

NAUJIENOS ENGLISH SECTION STAFF

F. H. Sadauskas

A. S. Vaivada

The World at a Glance

Dr. E. G. Punkay

"Helping Hitler"

Helping Hitler win the world for gangsterdom is much more common in the United States than many of us suspect. Most of us, however, know that two outstanding fifth column groups—destroyers of democracy and civilization—are the embassies and consuls in this country of Germany and Italy. For every German and Italian diplomatic or consular agent in the United States is actually or potentially engaged in undermining our government and our institutions.

Dr. Herbert Scholz in Boston and Captain Fritz Wiedman in San Francisco are old hands at the game, while Dr. Gerhardt Westrick, so-called German commercial counselor, specializes in peddling nazism and in denouncing our defense program to New York businessmen and employees in key industries. Westrick has received executives of the Texas Oil company, the Underwood Elliott Fisher company, and other concerns; and also lowly workers in the Eastman Kodak company, Electrolux, and Aircraft Iron Works of Buffalo. Just what "line" he is handing those men and its effect upon them would be both interesting and valuable to know.

These foreign promoters of American disunity and appeasement, now watched more or less by the federal bureau of investigation, are perhaps less dangerous than the home brand of Hitler helpers. For the latter are more influential because less suspected.

Probably first and most dangerous of this home-grown variety is Colonel Charles A. Lindbergh, who won wide fame and deep sympathy by his trans-Atlantic flight and by the tragic loss of his little son. While we Americans naturally admire the colonel for his daring flight, we need to know certain things about him so that we may weigh his statements on international politics in the scales of common sense and national welfare. For an outstanding aviator may well be blind or false guide in international affairs.

Every important public activity of Lindbergh's has been bottomed on some kind of propaganda. His "lone eagle" flight was a publicity stunt for a group of St. Louis backers; whereas his "goodwill" air journeys to Latin America and the Orient were propaganda for this country, just as the visit of the British king and queen to North America was advertising for England.

To get at the core of Lindbergh's present helping of Hitler, let's ask the colonel these questions: For what service did Hitler give you one of the highest Nazi decorations? Why did you urge America to join with England, France, and Germany to stem the westward flow of the Russian "red" tide, but now object to our sending material aid to help Britain stop the black Nazi hordes on the English Channel? If you are an isolationist now, colonel, when Hitlerism is to be ended, why were you an interventionist earlier when Bolshevism was concerned? Can it be that you are a fascist at heart, and that Senator Pepper is right in calling you "the chief of the fifth column in this country?"

Lesser native lights also shine for Hitler. Henry Ford, among them, got an important Nazi decoration; and he paid Fritz Kuhn a salary as a chemist while that Nazi spent his time organizing huns in this country. But then, since Ford has for some years used Nazi strong-arm methods to keep his workers from organizing, it's natural that the auto magnate should help Hitler.

Companion helpers of Lindbergh and Ford are Charles E. Coughlin, publisher of the fascist newspaper, *Social Justice*, and spiritual father of the Christian Mobilizers; Joseph E. McWilliams, Jew-baiter, leader of the Christian Mobilizers, and would-be Congressman; James Stewart, his first lieutenant, likewise ambitious to preach fascism from the floor of the House, both men from New York city. Other fascist aspirants to Congress are Kenneth A. Brown of Gervais, Ore-

gon, whose single plank is 'anti-Semitism; Harold A. Sparling, Los Angeles, spiritual son of Coughlin, whose favorite slogan is: "we liberated France, and we shall liberate these United States." Likewise Louis B. Ward, former editorial director of Coughlin's *Social Justice*, wants to be U. S. senator from Michigan, while Dr. George G. Derry, an officer in the Knights of Columbus, expects the poll of a large Catholic following to send him to the House from Michigan.

If some of us may smile at these fascists aspiring to reach our national legislature, we should remember that Hitler got nowhere in destroying the German republic until he had won seats in the Reichstag. Moreover, Dr. Jacob Thorkelson of Montana, just defeated for re-election to Congress by Jeanette Rankin, used his seat in the House to propagandize effectively for Hitler.

Into the Congressional Record Thorkelson inserted 450 columns of fascist propaganda, a total of 360,000 words at a printing cost of over \$10,000 to Uncle Sam. Reprinting tens of thousands of his speeches and extensions, Thorkelson sent them "franked," that is at government expense, to important fascist leaders for distribution to their followers. Interesting, isn't it, that while this country is engaged in fighting fascists and nazis, they spread their doctrine from Congress at public cost?

What native Americans are helping Hitler? Charles Lindbergh and Henry Ford. Father Coughlin and his followers; and John Cudahy, ambassador to Belgium, when he defends the Nazi occupation of that little nation—those and many others. Yes, any of the thousands of lesser Hitler lights who say that England is already defeated; that we can safely cooperate with the Nazis for whom breaking the pledged word is a regular past time; that this country need not prepare; that there is no danger from the fifth column here; or anybody else who forwards disunity and defeatism and anti-democratic practices in America.

All such persons are helping Hitler, either for pay or for nothing.

Virute

Mary Barnett surprised us all Friday, August 16th by purchasing a quarter-barrel of beer and two half-gallons of root beer for the chorus members to make whoopee — this lavish spending spree was to celebrate her birthday. Many happy returns of the day, Mary!

It seems that some of the Pirmyn members sense our affairs because three of the said chorus were present to help guzzle Mary's beer!

I noticed that Phyllis Misewich has her men trained — even Pirmyn boys have to come for her after Birute rehearsals in order to take her out.

Since the LUC(ers) called off the game of August 18th because of rain, there was nothing for our boys to do but play against the girls and let me tell you — us girls WON THE GAME. 10-7!!! Now maybe Pirmyn won't be afraid to book a game with our boys!

Boy, Helen Chesna sure can slug that ball! She made 2 home runs. Anna Kampikas and Oomph Girl (Sadie Termenas) had plenty of power behind their swing likewise!

Tough luck, Olga Janul, we're sorry that your glasses came in the way of the ball — 'course they say you can't keep a good man down and Olga was by no means down. She pitched right in and played the game out! There's a real sport!!!

I never knew Esquire (John Svi-

Arthur H. Starnes, veteranas Chicago's parašutinininkas, yra daktarų objekto eksperimentams. Jis rengiasi parašutu šokti nuo 36,000 pėdų aukštumos.

Opportunity To Show Off Those "Candid's"

The many Lithuanian amateur camera fans of Chicagoland are invited to participate in the 5th annual amateur photographic contest sponsored by the Division of Recreation, Chicago Park District, and the Associated Camera Clubs of the Chicago Area.

The contest is divided into two classes. Unmounted prints not to exceed 4 x 5 inches in dimension may be entered in class "A." Larger prints which must be mounted on white or light colored stock, 16 inches in horizontal and 20 inches in vertical length will be grouped in class "B."

A jury of selection consisting of three members of the Photographic Society of America will choose from the prints entered those which are to be hung in a salon to be held in one of the leading local hotels and from this selection awards of first, second, third, and fourth place honors and six honorable mentions in each class will be made. Judging will be based on artistic merit, composition, originality, and photographic quality and the decision of the judges will be final.

At the close of the contest 50 of the most outstanding prints will be selected for a traveling salon and circulated nationally by the Photographic Society of America.

Rules

Photos must have been taken between January 1 and October 15, of this year. Entries are limited to four prints per entrant. Prints may be in monochrome or color, but not hand colored. Toned prints are acceptable. The joint committee conducting the contest reserves the right to reproduce for publicity or other salon purposes any print submitted, without payment for same. The title and the name and address of maker must appear on the back of each entry submitted.

All entries should be mailed or delivered to Photo Contest, Division of Recreation, Chicago Park District, Burnham Park, Chicago, Illinois, not later than October 15. Entrants desiring return of their prints at the conclusion of the contest must enclose sufficient return postage or call for them at the above address.

Quick Work.

Arabella—That handsome bachelor kissed me last night, and today the whole town knows about it.

Agatha—Goodness, how did you spread the news so quickly?

(toris) could swat a ball so hard left handed! Why, the ball flew so far that he walked the home run.

Jean Gedwill sported the most stunning bright red jacket you ever did see — at the picnic. You couldn't help but notice!

Aldona Rutkauskas.

The August meeting of the Lithuanian University Club was held on August 21, at the Fellowship House in Bridgeport.

Jack Major, of the American Society of Friends was the guest speaker. He outlined the Burke Wadsworth conscription bill and what it would mean to the young people of America. The purpose of his organization, which rejects war as a means of settling international disputes, is to get the young people to discuss the implications of conscription and to do something about it. During the last war, the Society of Friends did a lot to relieve the suffering and starvation among the soldiers and civilians.

An interesting discussion period followed Mr. Major's speech. It was then discovered that there was unanimity of opinion among the members against conscription. Therefore, a resolution was drawn up and passed unanimously, which scored conscription as inimical to the democratic processes of government. The resolution further stated that the LUC was for an adequate national defense and it urged Congress to pass the Maloney Amendment to the Burke-Wadsworth bill which gives volunteering a trial before conscription is to be resorted to. Copies of this resolution were sent to both Senators Lucas and Slattery.

Apart from the LUC's stand against conscription, the highlight of the meeting was the announcement by the Scholarship Committee of the candidates for the LUC 1940-41 scholarship award. Due to the fact that we had some extra money, a second grant of \$50 was awarded in addition to the original award of \$150.

Algird Rudis, a student at the Art Institute of Chicago, was the first award winner of \$150. Mr. Rudis aspires to be a commercial artist and the grant will go a long way towards realizing that ambition.

Pauline Wolfe, of Wilsonville, Illinois, was the winner of the second award. The young lady is a student at the Southern Illinois State Teachers college in Carbondale. She is majoring in zoology. Her award will cover the year's tuition at the institution.

S. D.

LUC Auxiliary

The regular business meeting of the Lithuanian University Club Auxiliary is to take place tomorrow, Wed., 7:30 P. M., Sept. 3 at Fellowship House, 841 W. 33rd Place. John Sabon, the newly elected president, will preside.

The newly formulated constitution will be presented for discussion and adoption. Plans for socials and the LUC Auxiliary Scholarship will also be discussed. At the last meeting an election

of officers took place with the following results: —

PRESIDENT
John Sabon
VICE-PRESIDENT
William Galis
SECRETARY
Evelyn Stankus
TREASURER
Gilbert Pajauskas
SERGEANT-AT-ARMS
Walter Padden

All high school students and first semester college freshmen of Lithuanian descent are eligible for membership in the LUC Auxiliary and are welcome to attend the meetings.

Amen.

NUTS and BOLTS

by
M. T. DOME

A Miracle

There was a time in the history of music when the violinello was not regarded as a solo instrument. Jean Louis Dupont, who worked out a system of fingering and bowing the instrument, was the first real French virtuoso on the cello. Of course, at the time, the instrument was not a very beautiful piece of work, and looked rough and ungainly.

Voltaire, the famous French philosopher, heard Dupont play at Geneva, and was so astonished when he heard him that when the soloist laid down his bow, the philosopher ran up to him and said: "Monsieur, you make me believe in miracles. You know how to turn an ox into a nightingale!"

Entangled Justice

A merchant in Persia was being sued, and the court handed down a verdict which was obviously unjust. The defendant complained bitterly and asked for permission to appeal.

This the judge granted. "You may appeal to the Cadi," he said.

"But the Cadi is your uncle," the merchant objected.

"Then go to the Vizier," the judge suggested.

"He is your cousin."

"Well, then, the Sultan."

"No," said the merchant, shaking his head. "The favorite Sultana is your niece."

This angered the judge so much that he finally shouted, "Go to the Devil, then."

"There the relationship is even closer," answered the merchant, as he left in despair.

There are a few things that never go out of style, and a feminine woman is one of them.—Jobyna Ralston.

Logical.

Pat, a truck driver, stopped suddenly on the highway. The car behind crashed into the truck and its owner sued the Irishman.

"Why didn't you hold out your hand?" the judge asked Pat.

"Well, he said, indignantly, 'if he couldn't see the truck, how in hivin's name could he see my hand?'"

BRIC-A-BRAC

by BRUNO RAY MATHEWS

Anita Novicky Karnavičius

ROMANCE: Dan Cupid had a rather heavy workout among the Lithuanians during the last week and must have welcomed the Labor Day week end ... Pearl Juzenas and Peter Jasas, the latter of East Chicago, Ind., were the leading characters in an unusual Wednesday night ceremony at the Brighton Park Lithuanian parish church ... Pearl met Pete at an LUC meeting and a whirlwind courtship followed ... The bride intends to continue attending both the Chicago Teachers' College and the American Conservatory of Music, and the groom will soon complete an engineering course at Armour ... Another LUC couple, Isabelle Barr-Barsevsky and Ed Daunoras were married in an impressive and elaborate ceremony Saturday ... Many prominent Lithuanian professionals and businessmen were guests at the reception in the evening, held at the Darius Girėnas hall ... Florence Kalkis left Chicago to join her husband in New Mexico ... She met him there during her vacation, he popped the question, she nodded her head — and returned to Chicago not to stay, but to tell her mother about the son-in-law her daughter had found for her ... We are wondering if the Josephine Belskis, age 22, who applied for a marriage license in Davenport, Iowa with John Jotz is the Marquette Park pharmacist's daughter ... Other newlyweds of the week are Frank Vaitkus and Antoinette Povilonis, John Davidauskas and Valerie Kunigis and William Sidlauskas and Matilda Opulskis ... John Banky and Monica Paulikonis joined the parade by announcing their engagement last week ... Adeline Gedvilas was married in a quiet ceremony a few weeks ago and now resides on the north side ...

Symphony orchestra, then met, fell in love with and married the son of one of the most prominent Lithuanian composers ... Al Dobar is back in New Jersey and is working for the Associated Press in Jersey City, devoting most of his time to covering the Jersey City baseball team, the pride of Mayor Hague ... George Stephens moved his piano playing to the Famous Door nite spot after Kitty Davis' was closed, as somebody recently gagged, "for altercations" ...

VACATIONS: The Anthony Vaidas' will have just returned from a vacation trip to Philadelphia and the New York world's fair when you read this ... They were accompanied by Aldona Grigonis — and rain almost all the way ... Anne Skrickus postcards from Pensacola, Florida, that she is enjoying herself to the fullest extent and plans to travel along the gulf of Mexico from there to New Orleans ... Joe Tamas, a "Naujienos" staff member, successfully combined a vacation trip with business when he made it a point to be on hand when the "American Legion" docked in New York ... He interviewed many of the Lithuanians who returned from Lithuania on the boat, Vic Bender among them, and thus made it possible for "Naujienos" to give you that eyewitness account of what had recently occurred in Lithuania ... If you haven't read it, do so ... Copies are available ...

Welcome Home!

Joana Bučinskas Grybė

Victor Bender

On board the S. S. American Legion, which arrived in Brooklyn from Petsamo last Wednesday were Chicagoans Vic Bender, Sally Aleksunas, Joana Bučinskas Grybė, Josephine Aleksa Misirevičius, Anna Navickas Karnavičius, and Cicero's Mike Ruzgys. To all of them and other Americans who returned on the American Legion, we say heartily, "Welcome home!"

Chicken and the Egg!

Rastus—Sambo, what am de fullest animals der is? Sambo—Chickens, sah. Rastus—Why chickens? Sambo—"Cause yo' can eat 'em befo' dey is born and after dey is dead.

KATYDID

You noisy Katydid.

So happy and so gay.

How can you sing and chirp

And hop about all day?

You dancing manikin!

How can you be that way?

I know—

The dewdrops are your tears,

For then you aren't at play

And sunbeams are your joys,

That's why you sing that way.

Are you a Katydid

Or just a blade of grass

Which dances in the breeze

To let the sunbeams pass?

Oh joy of every leaf

And stately, solemn fern,

How can you be so gay

And wholly unconcerned?

You preacher of the woods!

You screeching demagogue!

How can I envy you—

The singer of one song?

Frank P. Sarkauskas.

Mikas Šileikis

Atostogos Ant Ratų

(Tęsinys)

1602 metais anglas vardu B. Gosnold, keliaudamas aplink Naująją Angliją, ir darydamas navigacijos tyrinėjimus, vieną gražią dieną juroje pastebėjo nepaprastai didelius pulkus cod žuvų plaukiančius aplink jo laivą. Savo žemėlapyje jis šitą salą pažymėjo "Cape Cod" vardu. Kuomet karalius sužinojo, buvo labai nepatenkintas kapitono iniciatyva ir salą liepė pavadinti "Cape James". Bet niekas salos nevadino karaliaus pakrikštytu vardu, o vadino Cape Cod.

Si ilga sala, tiksliau žemės išsišakojimas, priklauso Massachusetts valstijai, bet ji nemažiau priklauso ir okeanui, nes joje klimatas yra okeaniškas. Auga paprastai sausžemio augmenys ir miškas. Beveik visuomet stiprus vėjas pučia. Žiemos metu buna didesnių šalčių, bet šilto vandens srovė, kuri teka pro Buzzards Bay, teikia vidutiniską temperatūrą. Cape Cod skiria 8 mylių ilgomis kanalais, perkastais tarp Cape Cod sąsmaukos iki Buzzards Bay sąsmaukos. Kanalas buvo iškastas 1914 metais, 1927 metais kanalą nupirkė federalė vyriausybė, sumokėdama 11,500,000 dolerių. Šis kanalas yra svarbus tuo, kad jis yra trumpas ir saugus keldams laivų plaukiojimui tarp Bostono ir Long Island Sound.

Provincetown prielankioje, kai laivai atplaukia, vandenį nardosi jauni portugalukai ir prašo, kad pasażieriai mestų pinigų į vandenį. Vienas tokių vaikų iškišęs galvą iš vandens, šaukia į mane:

"Ei, buržuja, mesk savo storą 'paketuką' į vandenį!"

Žvejų vaikai seka "tėvų pėdomis"—virkiai laipioja ant audroje siubuojančio laivo virvinių kopėčių.

Grįžę iš Cape Cod kelionės, nuvykome pas Dr. J. Repšį ir svečius, kur sulošėme "pinaklį", kol atvyko autas mus pasiimti.

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles
Telegramu
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams
ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7308

URBA
Gėlės Mylintiems
Vestuvėms, Bankietams,
Laidotuviams, Papiusėms
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

A. A.

JONAS GREICIUS

Persikėjęs su šiuo pasauliu rugsėjo 1 d., 10:15 val. ryto, 1940 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Lietuvoje, Raseinių apskr., Jurbarko parapijoje, Smukelių kaime. Amerikoje išvykęs 27 m. Paliko didžiulę nuolindinę moterį Ursulę, po tėvų Toleikiute, dukterį Bernice, brolių Vincentą ir šeimyną Troy, New York, švogerį Graicėnį ir šeimyną Troy, New York, 3 švogerius: Simoną Kancerevičių ir šeimyną, Stanislovą Toleikį ir švogerienę, ir Pranciškų Toleikį, broliuką Joną Toleikį ir moterį, dėdę Joną Mažunaitį ir šeimyną; Joną ir Kotryną Simonavičius ir šeimyną, O. Lietuvoje — 2 brolius: Juozapą ir jo šeimyną ir Kazimierą ir jo šeimyną, ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklaušė prie Liet. Keistuolio Pašalp. Klubu.

Kunas pašarvotas namuose, 4008 So. Talman Ave., tel. Lafayette 9247. Laidotuvių įvyks ketvirtadienį, rugsėjo-Sept. 5 d., 9 val. ryto iš namų į Šventos Agnės skardą, pažnyčia, Pershing Road ir Washtenaw Ave., kurioje atsibūs gedulingos pamaldos už velionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Jono Greičiaus giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam pastūtinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nulindę lieka: MOTERIS, DUKTĖ, BROLIS, ŠVOGERIS, ŠVOGERIAI, DEDĖ, BROLIAI, ir kiti GIMINĖS.

Laid. Direkt. Lachawicz ir Sunai, Tel. CANAL 2515.

Puikus Bostono knygynas.

Bostono viešasis knygynas yra ne tik knygomis gausus, bet ir architektūros požiūriu gražus. Trečiame aukšte yra speciali salė, išpuošta brangia sienine tapyba. Ši darba atliko Jonas Sargentas. Sienos yra išdekoruotos auksiniais ornamentais, tarp kurių idėti milžiniško didumo tapybos paniečiai, vaizduoją biblišką istoriją. Lankytojų patogumui yra atspausdintos tam tikros kortos su paaiškinimais.

Pagaliam atsidurėme Cambridge'ui, Harvardo universiteto teritorijoje, kur yra daug muziejų ir knygynų. Einame į Fogg muziejų, kuris yra pasikilęs turtingais meno rinkiniais, bet ant nelaimės, vos priėjus prie durų, radome jas uždarant! Ką darysi, kad ir iš toli atvykome, bet muziejus turi lauk užsidaryti. Išimčių niekam nedaro. Ejoime toliau gražiais universiteto sodnais ir parkeliais, kurie vasaros metu buvo tušti, mat studentų nebuvo. Dormitorijos irgi buvo apytūstės. Užėjome į labai puikų Harry Elkins Widener knygyną. Ant durų įtoniška užrašyta: "VERITAS." Už durų prašvinta ir vėl Jono Sargento sieninė tapyba iš abiejų šonų paneliuose. Labai gražus ir brangios architektūros knygynas, stačiai palocius. Šiame knygynė yra retų ir senų knygų, rankraščių, etc. Knygynu daugiausiai naudojasi universiteto studentai.

Po to nuvykome į Harvardo universiteto koplyčią, bet ir šią radome uždarytą. Mat, vieną dieną norėdami daug ką pamatyti, nesupėjome ir pavėlavome, o vėliau neteko sugrįžti.

I White Mountains.

Buysę chigiečių inžinierius B. F. Simons, kuris dabar gyvena Fitchburg, Mass., po prakalbų Norwoode, Mass., atvyko į Stoughtoną mus pamatyti. Prieš Simons savo autu mus nuvežė į garsiuosius White Mountains New Hampshire valstijoje. Tenka pasakyti, kad mums reikėjo gerą galą kelių važiuoti iki White Mountains, kurių pėti centras, na o kurti ir įdomumas randasi netoli Kanados sienos. Į vieną pusę nuo Bostono bus arti 200 mylių. Teko važiuoti labai gražiomis vietomis, keliu nr. 3. Gamta labai graži: kalnuota, auga tankios pušys, eglės, beržai ir Lietuvos klimatui panašūs augmenys bei žolės. Juo toliau važiuoji, juo didesni kalnai pasirodo.

Labai gražus ir švarus miestelis N. H. valstijoje yra šie: Nashua, Concord, Manchester, Merrill, Plymouth ir kt. Už šių šitoje srityje niekur nesimato, nes labai kalnuota žemė. Concord yra labai didelė batų dirbtuvė, butent International Shoe Company.

Šitoje ežerais ir upėmis turtingoje valstijoje radome daug turistų ir vasarotojų.

Mt. Washington yra aukščiausias kalnas (per 7,000 pėdų), kurio viršūnė siekia debesis. Pačioje viršūnėje jau nėra miško, o tik akmuo. Kitas čia populiarus kalnas — yra Mt. Old Man. Žmogaus vardu jį vadina dėl to, kad jo viršūnė atrodo kaip tik žmogaus galva. Nors buvo giedoti diena, bet virš kalnų matėsi gražus ir įdomus debesys. Tuos "debesis" padaro garai iš kalnų drėgmės atmosferoje. Debesys balti ir gelsvai balti su ruožais atspalviu. Gal dėl šios priežasties ir buvo kalnai pavadinti White Mountains.

Kas nori turėti geras atostogas tikrai gerame klimate, tai verta pamatyti šiuos kalnus. Oras labai švelnus, o jau pušų kvapas toks stiprus, kaip geri kvapai. Naktys čia labai vėsios. Pabaigoje rug-

Generalis pašto viršininkas James Farley mirko savo rėnkas po atsisveikinimo su 1,100 pašto tarnautojais.

Diena Iš Dienos

Romualdas Vistartas
Sėkmingai Baigė
Aukštąją Mokyklą

Romualdas Vistartas rugpjūčio 15 d., 1940 m. su gerais pažymėjimais sėkmingai baigė aukštąją mokyklą (Englewood High School). Jis dabar gavo labai gerą darbą, o šį rudenį ketina įstoti į technologijos institutą ir baigti inžinierio mokslus.

Rom. Vistartas gimė 1920 m., liepos 12 d., Žagarės miestelyje, Lietuvoje. Jis vėliau persikėlė į Šiaulius ir ten gyvendamas pas ciocę Petronėlę Jurevičaitę ir bobutę Juzefą lankė šiaulių pradinę mokyklą ir ją baigęs 1931 m. rugp. 9 d., atvyko į Ameriką ir čia Chicagoje gyvendamas pas savo mylimą mamytę Oną Dovingin vėl lankė pradinę anglų kalbos mokyklą. Tik po to įstojo į aukštąją mokyklą ir per 4 metus ją baigė.

Vistartas yra labai talentingas jaunuolis. Jam ne tik kad mokslas gerai sekasi, bet dar ir viešame gyvenimo veikime jis yra labai gerai pasižymėjęs savo muzikos gabumais. Jis labai gerai skambina pianą ir groja akordijoną; diriguoja orkestrui ir akompanuoja. Ona Dovingin yra labai pasitenkinusi savo sunumi Romualdu ir toliau ketina jam duoti pakankamą pagalbą, kad baigtų aukštesnius mokslus. Be jo, ji dar turi ir kitus du sunus: Stanislovą ir Jurgį, ir vieną dukterį Genovaitę, kuri irgi yra gerai prasilavinusi kėjeja. Ona Dovingin irgi turi savo gimtus gabumus. Ji nemena scenos mėgėja, dramų lošėja ir muzikos mylėtoja. Todėl ir jos vaikai nuo jos neat-silieka.

Be šio mano širdingo, gal pučio mėn. jau gerokai šaltos naktys, hūna net ir pošalių. (Bus daugiau)

kad ir neviesiškai pilno pareiškimo, aš tiek Onai Dovingin, tiek jos sunui Romualdui ir visai šeimynai linkiu gausos, laimės ir sėkmingumo.

— Veronika Pulsuckis.

36 Metų Sukakties
Pėjimas

Pranas ir Veronika Pulsuckiai, 6231 S. Rockwell St., rugpjūčio 28 d., iškilmingai minėjo 36 m. žybynio gyvenimo sukaktį. Buvo susirinkę daug malonių svečių, kuriuos ponai Pulsuckiai širdingai sutiko ir pavašino. Jų sunus Dr. LeVan ir apšėkorus Ivan bei duklę Martą visi savo mylimiems švelniais įteikė gausias dovanas ir įteigė gausius sveikinimus. Taip jau ir svečiai širdingai sveikino 36 metų žybynio gyvenimo progą ir linkėjo jiems laimės ir sėkmingumo. Iš draugų ir pažįstamų buvo gauta sveikinimo telegramos ir širdingi linkėjimai.

Gimtadienio
Pokylis

Augustino Stakausko smagus gimtadienio pokylis įvyko rugpjūčio 28 d., užiegos salėje, 4600 S. Marshfield Ave.

Į pokylį atsilankė daug malonių svečių, kuriuos pp. Stakauskai širdingai sutiko ir vaišino skaniu maistu, gardžiais gėrimais ir gardumynais. Svečiai širdingai sveikino Augustiną vardadienio progą ir jį apdovanojo gausiomis dovanomis ir gyvų gėlių puokštėmis.

Ponai Stakauskai yra visų mylimi bizonieriai. Jie yra žymūs visuomeniečiai, mokslo ir apšvietos mylėtojai. Tad ir aš jo gimtadienio progą sveikinu p. Stakauską ir linkiu jam ir jo šeimai daug laimės ir sėkmingumo.

— O. D.

Tamas Mazenis Sugrįžo
Iš Konvencijos

Tamas Mazenis, T & T Taverne savininkas, 3857 S. Kedzie Ave., šiomis dienomis grįžo iš Amerikos Legiono Konvencijos. Jis ir kiti atstovai Dariaus-Girėno Postui 271. Tamas Mazenis aplankė Danville, Westville ir Georgetown, Ill.

— Steponas.

Jau Antri Metai
Atostogauja

Visiems gerai žinoma populiariška naujienietė ir buvusi bizniera Emma Parmalis, 6311 So. Greenwood Ave., jau 2-ri metai kaip atostogauja. Ji šią vasarą apvažinėjo beveik pusę Amerikos. Aplankė Wisconsiną, Iową, Nebraską, Colorado, Arizoną ir Mexico. Dabar prabuvusi trumpą laiką Chicagoje.

goje šiomis dienomis ir vėl išvažiavo į New Yorką. Iš ten žada važiuoti į Kanadą, o vėliau į Detroitą, o tada grįžti atgal į numylėtą Chicago. Kadangi Emma niekada be biznio nenurimsta, tai numatoma, kad po ilgų vakacijų ir vėl kibs į biznį.

— Steponas.

A. K. Valukas Sugrįžo
Iš Atostogų

Šiomis dienomis atsilankius pas A. K. Valuką "Naujienų" reikalais radau jį sugrįžusį iš atostogų. Jis lankėsi pas Jonaičius, Scottville, Michigan. Drg. Valukas yra geras naujienietis, suvalkiečių Draugijos pirmininkas ir geras Keistuolio Klubu darbuotojas. Šiuo laiku jis dirba pas Real Estate brokerį Narmon už Maintenance manadžerį, 4312 So. Lake Park Ave.

— Steponas.

Išsiėmė Leidimus
Vedyboms
(Chicagoj)

Robert Voght, 31, su Ann Laskis, 25
Charles Shimkus, 28, su Ruth Paulsen, 27
Alfred Lipsey, 23, su Elsa Muskal, 18
Barney Savilonis, 37, su Clara Halsey, 38
John Rzeszutko, 30, su Mae Korsak, 28
Edward Howell, 24, su Anna Statkus, 24
Walter Radvilas, 21, su Alyce Shimkus, 20
Joseph Kulikowski, 24, su Adeline Dybas, 20
George Butvilas, 23, su Adelia Pargauskas, 22
William Vaicekaskas, 22, su Josephine Bronusas, 21
Frank Lukas, 21, su Mary Gaines, 19

Reikalauja
Perskirų

Casimir Kujawa nuo Mary Kujawa
Antoinette Davnis nuo William Davnis
Emily Vengrin nuo Stephen Vengrin
Rose Daukas nuo John Daukas
Theresa Cipar nuo Martin Cipar

Gavo
Perskiras

Josephine Budnick nuo Felix Budnick

Gimimai
Chicagoj

JUREVICH, Mary, 3541 So. Winchester ave., gimė rugp. 18 d.; tėvai, Charles ir Anna.

VIDMONT, Gerald, 1720 Desplaines st., gimė rugp. 9 d.; tėvai, Adolph ir Emily.

AMBROSE, James E., 3334 So. Hoyne ave., gimė rugp. 20 d.; tėvai, James ir Anna.

BIENAS, Janice, 2727 South Trumbull ave., gimė rugp. 14 d.; tėvai, John ir Helen.

Piliečiai, ir
Jus Neužmirškite
Registruotis

Nepiliečiai dabar registruojasi ir daug apie jų registravimą rašoma laikraščiuose. Betgi, ir piliečiai turėtų neužmiršti, kad rinkimai artinasi, tai ir jiems reikia užsiregistruoti, užtikrinti sau teisę dalyvauti balsavime šioje demokratijoje.

Amerikoje rinkimai ne tokie kokiuos Lietuvos piliečiai ir nepiliečiai priverstinai dalyvavo liepos mėnesį. Čia reikia registruotis, kad prirodyti turįs teisę balsuoti, o paskui gali balsuoti kaip nori.

Piliečiai turi užsiregistruoti iki spalio 7 d. Galima registruotis Board of Election Commissioners raštineje, kambarys 308, City Hall, arba bet kurioje ugnagesių departamentotytyje, kuriose valandos yra nuo 1 val. po pietų iki 9 val. vakaro.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia
MERGINA-MOTERIS abelnamam darbu. Gyvenimas vietoje. \$7.00. CRAWford 8408.

MERGINA AR MOTERIS, abelnamam darbu. Nuosavas kambarys. \$7 pradedant. FAIRfax 3522 po 12 val. dienos.

OPERATORS, dirbti prie vaikų sukrėlių ir guzikų skylių Dienomis ar naktimis. A. S. Coubeau, 116 So. Walls.

PURITAN MASINŲ OPERATORIS, tik patyrusios ant Gladstone ir Zibber valizų. Gera mokesčiai. Kreiptis Poster Bros., 212 W. Hubbard.

REIKALINGA PATYRUSIOS MOTERYS prie sortavimo marškonų ir vilnonių skudurų. Square Deal Rag Co., 3513 Cottage Grove Ave., Tel. DRExel 8206.

HELP WANTED—MALE
Darbininkių Reikia
REIKALINGAS sėlmanas paroduoti aliejų. Geros pajamos. Gali dirbti pilną laiką arba dalį. FELDMAN PETROLEUM 544 W. Roosevelt Rd.

UŽSIDIRBK NUO \$5 iki \$8 kasdien, pardavinėjant Nylon panciaus, slacks, siutus, ir t. t. rudens ir Kalėdų sezonui. Pavyzdiai ir išmokymas dykai. Liudijimas reikalingas. Kreiptis Real Silk Hosiery Mills, 36 S. State. Kambarys 1013.

FOR RENT—IN GENERAL
Rendai—Bendrai
RENDAI 9 KAMBARIŲ murinis namas, naujai išdekoruotas. Puikus dėl Rooming House. \$35. 327 South Honore St.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai—Zemė Pardavimui
PARDAVIMUI 2 AUKŠTŲ medinis, kampinis namas, grosernė. Kaina \$3,900. Southside. YARDS 0851.

6 KAMBARIŲ NAMAS ant gristo kelio, netoli kar-lainės galo. Šiaurvakary miesto ribų. Reikia tik \$200 cash, kitus mažais mėnesiais išmokėjimais. Box F 92, 1739 So. Halsted St.

6 KAMBARIŲ NAMAS ANT gražaus loto tik trumpa keliu nuo Oak Park. Imsiu \$300 cash, \$25 kas mėnesį. Arti mokyklos, bažnyčios. Gera transportacija. Box T 20, 1739 So. Halsted St.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

147 AKRAI NAŠIOS JUODOS ZEMES, 30 mylių į vakarus Vini namai, mašinos, 20 karvių, žemė, po \$125 už akrą. C. Cutler, 77 W. Washington St.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI GERA BUCERNE ar grosernė, su namu ar be namo. Svarbi priežastis. Box 2409, 1739 So. Halsted St.

BUSINESS SERVICE
Biznio Patarnavimai

WESTERN BEDDING QUILTS
Pukų palatai su juų plunksnomis. Patarnavimas viena diena. Mes išvežame ir atvežame. Siuвам ir kaldas. Tel. PROspect 1931, 5216 So. Western Avenue.

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

MOKEDAMAS CASH už rakanus, sutapysiu nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite dėl daugiau informacijų. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALISAUSKAS, Sunas, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6051.

FINANCE AND LOANS
Finansai ir Paskolos

1-MU IR 2-LIU MORGICIŲ PASKOLOS. PALIKUJI RATA NUO 4% NUOSIMČIU.

Greitas Apšiejimas.
PETER BROS. and CO.
S. J. Mieliski, Manager
1647 W. 47th St. 2 Aukštas
Arti Marshfield gatvės.

Garsinkitės "N-nose"

BURYS CHICAGIEČIŲ GRIZO AMERIKON IS LIETUVOS LAIVU "AMERICAN LEGION"

Jų Tarpe Aleksunaitė, Bučinskaitė, Aleksaitė, Ruzgys, Dr. Račkus ir Kiti

Pereitą savaitę į Brooklyną atvyko Amerikos laivas, "American Legion", kuris buvo pasiųstas į Petsamo, Suomiją, pargabenti užkluvusius Amerikos piliečius iš Lietuvos, Latvijos, Estonijos ir Skandinavijos.

Iš Lietuvos laivas atvežė 105 žmones, kurių dauguma yra Amerikos piliečiai, bet kurių tarpe buvo ir keletas ateivių.

Iš to skaičiaus 19 ypatų kiek teko sužinoti, vyko į Chicago. Jų tarpe yra Salomėja Aleksunaitė, Joana Bučinskaitė Grybienė, Juzė Aleksaitė Misiurevičienė, Ona Navickaitė Karnavičienė, Mikas Ruzgys, Dr. A. Račkus ir žmona, Viktoras Benderis, kun. M. Urbanavičius, A. Baltaragis, B. Semaška, B. Shotas, I. Vasiliauskas ir kiti. Jų tarpe yra tokių, kurie gimę Amerikoje, buvo tėvų nuvežti Lietuvon dar jiems teturint tik porą metų amžiaus, ir ten iki šiol išgyveno.

Ruzgys, Aleksaitė, Bučinskaitė, Račkus ir kiti apsidarė Lucia Piliponytė, kuri atvyko aplankyti seserį, jau yra Chicagoje. Kiti pasiliko New Yorko, kiti lanko gimines Naujojoje Anglijoje. Benderis užstojo pas tėvus Pensylvanijoje.

"Viskas gerai". Tie, kurie paliko artimas gimines Lietuvoje nenori nei prisiminti kas ten darosi. Mat, bijo, kad jiems per daug čia Amerikoje išpasakojus, jų giminės Lietuvoje turėtų nukentėti. Tokie pasako trumpai, kad "viskas gerai", ir kálbá tik apie tai, kaip gerai vėl būtų Amerikoje.

Užsimokėkite Taksus Prieš 8 Val. Šiandien

Apskričio išd ninkas, John Toman, persergsti, kad antrą dalį 1939 nejudomo turto taksų reikia užmokėti prieš 8 valandą šio vakaro. Neuzsimokėjusiems bus pridėta 1 nuosimnio bausmė.

SPORTAS

Risis "Švedų Angelas"

Trečiadienį, rugsėjo 4 d., Rainbo Fronton arenoje, Lawrence Ave. ir Clark, ris vadinamasis "Švedų Angelas". Risis jis su George Dusette iš Bostono. Jie abu pasižymi nepaprasta jėga.

Be jų, risis dar kelios kitos gerų ristikų poros.

Pirmas Negras Policijos Kapitonas Istorijoje

Šiandien, pirmą syk savo istorijoje, Chicago turi negrą policijos kapitoną. Jis yra John T. Scott, paskirtas Stanton distriktui. Jis tarnauja policijos departamente nuo 1907 m.

AUTOMOBILIŲ NELAIMĖS

Daugiausia Nelaimių Illinois Valstijoje

Iki vakar ryto daugiausia savaitgalio automobilių nelaimių įvyko Illinois valstijoje. Be tų kurie žuvo vakar vakaro džiausiame susigrudime visoj Amerikoje reportuota 178 mirtys automobilių nelaimėse.

Sekanti chicagiečiai žuvo: Mrs. Anna Blum, 28 metų amžiaus, 3722 North Hoyne ave., ir jos du sunus, Vincent, 5 metų, ir Steven, 3 metų. Jos vyras buvo sunkiai sužeistas.

Euzeb Brault, 45 metų amžiaus, 1232 North Mayfield ave., ir jo sunus, Robert, 10 metų. Jo dukterė, Barbara, 7 metų, buvo sunkiai sužeista ir manoma, kad ir ji mirs.

Mrs. Theresa Matusek, 41 metų amžiaus, 2147 Superior st. Keturi kurie važiuo tame pačiame automobilyje buvo sunkiai sužeisti.

Daniel Martin, 47 metų amžiaus, 855 Windsor ave.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

SAVAITGALIS CHICAGOJ

Joseph Kasper, 46 metų amžiaus, 1735 W. 18 place, sunaikiai susižeidė užvakar, kada nukrito šokių salės laiptais, 1801 W. 17 st.

Bartenderis Walter Krawczy pamatė du vyrus besimušant lauke taverno kur jis d rbo, 4645 South Honore st., ir išėjęs mėgino vyrus numalšinti. Vienas jų peršovė jam koją ir Krawczy dabar randasi Sv. Kryžiaus ligoninėje.

Policija ieško trijų vagių, kuriems pasisukė pavogti \$239 iš Royal Furniture Mart kompanijos, 2300 W. Roosevelt rd.

Du chicagiečiai prigėrė savaitgalio išvažiavimuose. Peter Barsarich, 27 metų amžiaus, 9739 Commercial ave., prigėrė Kankakee upėje kada la.vukas, kuriame jis sėdėjo apsivertė. Paul Neri, 24 metų amžiaus, 3704 North Lockwood ave., prigėrė miesto ežere, Hillboroje, Montgomery apskrityje.

Policija rado be žado Arch Lewis, 55 metų amžiaus, 50 East 18 st., tuščiam lote adr. 1826 Indiana ave. Manoma, kad Lewis buvo vagių sumuštas.

Dean Milk kompanija šandien jau hepardavinėja pieną Chicagoje. Penktadienį kompanija pradėjo pardavinėti pieną popieriniuose kartonuose nuosavoje krautuvėje, 3819 Southport ave., negavus leidimo iš sveikatos departamento pardavinėti pieną tokiuose kartonuose, kurie vartojami 45 Chicago priemiesčiuose. Kompanija laukia jau suvirš 4 mėtus to leidimo, bet jis vis atidėliojamas. Mėras Kelly ir sveikatos departamentas atėmė kompanijos laisvą ir pasiūlymą, tē policiją uždaryti krautuvę. linotypo operavimas ir t. t.

Dviejų metų amžiaus Henry Deransberg, 606 East 48 st., žuvo, kada jis krito 7 pėnukrito šokių salės laiptais, das nuo namų porčių.

VAKARINĖS MOKYKLOS

Švietimo taryba atidarys astuonias pinal akredituotas vakarines mokyklas, kur bus galima baigti vidurinės mokyklos (high school) mokslas bei pradėti kolegijos kursas. Tose mokyklose taip pat bus įsteigtos klasės nemokantiems anglų kalbos ateiviams. Mokyklos yra patiriamos lankyti ir tiems, kurie nori tapti Amerikos piliečiais, kadangi bus įvesti ir pilietybės kursai.

Iš žemiau paduoto sąrašo trys mokyklos turės kolegijos skyrius. Tos mokyklos yra: Austin, Englewood ir Schurz.

Štai vakarinių mokyklų sąrašas ir jų adresai:

WEST SIDE

Austin, 231 N. Pine Avenue Crane, 2245 West Jackson Boulevard

NORTH SIDE

Lake View, 4015 N. Ashland Boulevard

Schurz, 3601 Milwaukee Ave. Wells, 936 N. Ashland Ave.

SOUTH SIDE

Englewood, 6201 Stewart Avenue

Fenger, 11220 Wallace Str. Phillips, 244 E. Pershing Rd.

Šia proga tenka pasakyti, jog kalbamose mokyklose bus įsteigti specialūs kursai mechanikai linkusiems jaunuoliams; planų skaitymas, braižyba, praktiškoji matematika, medžiagos pajėgumo eksperimentai, motorai, šaldytuvai, rengti. Bet užtai lapkričio mėnėsi bus surengtas vakaras su

Merginoms irgi bus specialūs siuvimo, virimo, kosmetikos ir kitokie kursai.

Vakarinių mokyklų kreditai bus priimami į visas mokyklas. Aplikantai galės užsiregistruoti rugsėjo 5 arba 6 d. Registracijos valandos bus nuo 6:45 iki 9:45 val. vakaro.

Aukštesnės mokyklos ir kolegijos kursų lankytojai už įregistravimą turės mokėti 5 dolerius.

Roseland

Iš A.L.L.E.K.D. 1-os kuopos veikimo

Rugpjūčio 28 d. Etinės draugijos 1 kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą. Pasirodė, kad kuopa jau gavo čarterį iš American Free Thinker organizacijos. Čarteris atsiėjo tik \$1.00. Tas doleris liko sumokėtas T. J. Kučinskui, kurio rūpesčiu buvo ir čarteris gautas.

Paaikškėjo, jog kuopa pasiuntė sveikinimo laišką Lietuvos laisvamanams, kurie per eilę metų kovojo dėl civilės metrikacijos ir bažnyčios atskyrimo nuo valstybės. Sveikinami laisvamanai, kad pagaliau jų pastangos liko įgyvendintos. Tėka tik apgailėti, jog tie dalykai, kaip sakoma, atsirado lygtas šaukštas po pietų: kada Lietuva savo nepriklausomybės neteko.

Komisija piknikui rengti raportavo, jog ji nieko negalėjo nuveikti, nes visą laiką susidūrė su kliūtimis. Kada tik ji norėjo pikniką rengti, tai vis turėjo susidurti su kitų organizacijų ar net privatių asmenų parengimais. Numatydamas iš anksto, jog su kitais konkuruoti neišeis į gerą, komisija nutarė pikniko visiškai ne rengti. Bet užtai lapkričio mėnėsi bus surengtas vakaras su

domia programa.

Dar nuo Jagmino viešpatavimo laikų kuopa turėjo skolų, kurios liko išlygintos. Bet kai skolos liko išmokėtos, tai išdas visiškai ištuštėjo. Bet, kaip žmonės sako, jei vilk's nepapliaus, tai ir vėl atsigaus.

Pastaruoju laiku mūsų susirinkimai pasidarė labai populiari. Labiausiai juos lanko "penktosios kolonos" atstovai. Ir ne tik patys lanko, bet ir atsiveda savo "tavorščius" įsi-rašyti. Seniau jie tik retkarčiai tepasirodydavo tarsi koks jaunas mėnuo.

"Penktakojai" jau bando ir savo politiką pravesti. Štai, pavyzdžiui, užpėitą susirinkimą jie atvyko susiorganizuoti su barabanščiku Jukeliu prysakyje. Kaip ir buvo galima tikėtis, jie pasiūlė siųsti sveikinimo telegramą Maskvos klapčiukui Paleckui, kuris tada dar buvo tituluojamas "prezidentu", ir buvusiam Kaukazo revoliucinio gengsterizmo vadui, Džugašvili-Stalinui. "Penktakojai" norėjo, kad t'e ponai būtų pasveikinti už tai, kad jie Lietuvą išvadavo iš visokių laisvių ir nepriklausomybės.

Tas triukas "penktakojams" nepasisekė. A. Jocius ir Kučinskas taip griežtai pasipriešino, jog jie nuo savo sumanymo turėjo atsisakyti.

Klausimas kyla, kaip ilgai bus galima nuo "penktakojų" atsilaukti. Jie pradėjo savo jėgas mobilizuoti ir, nėra mažiausios abejonės, kad netolimoje ateityje pradės ir vėl su visokia savo "penktakojiška" politika lįsti.

Laisvamanai turi budėti, kad Maskvos agentai ir vėl nepradėtų griovimo darbą.

Liudno atminimo Jagmino šemininkavimas turėtų būti mums įspėjimu.

— Senas Antanas.

Senatorius Claude Pepper sveikina sen. Edward R. Burke (po dešinei), kurio paruoštas konskripcijos bi-lius liko senato priimtas 58 balsais prieš 31.

CHICAGO. — William R. Johnson (po dešinei), kuris yra traukiamas atsakomybėn už nesumokėjamą pajamų mokesčių.

DIDELIS
NAUJIENU
SIURPRIZAS
CHICAGOJ
SPALIO 6 D.
LAUKE
KAS BUS

1. Tai Bobų Vasara
2. Bus Tas, Kas Dar Nebuvo
3. Bus Tas, Kas Gal Daugiau Nebus
4. O Jeigu Bus Tai Turbut Musų Nebus

Ka Matysim

?

Žiurėkite Rytoj